

BACK-TO-BASICS

2

DE BIJBEL

Van A tot Z het
Woord van God

Ger de Koning

De Bijbel
Van A tot Z het Woord van God

BACK-TO-BASICS 2

DE BIJBEL
Van A tot Z het
Woord van God

BACK-TO-BASICS 2

Ger de Koning

Webwinkel: www.uitgeverijdaniel.nl

Bestellingen: info@uitgeverijdaniel.nl

© 2020 Uitgeverij Daniël, Zwolle, NL, ISBN 978-90-79718-85-6

Omslagontwerp: Jan Paul Spoor

Lay-out: Jan Noordhoek

Niets uit deze uitgave mag – anders dan voor eigen gebruik – worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever of de auteur.

Het gebruik van de Herziene Statenvertaling is in dit commentaar toegestaan onder voorwaarde van de volgende duidelijke copyrightvermelding:

De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling,

© Stichting HSV 2010.

© Stichting HSV en Uitgeverij Jongbloed – Heerenveen. Alle rechten voorbehouden.

De bijbelteksten in deze uitgave uit Nieuwe Testament zijn ontleend aan de TELOS-vertaling. Voor gebruik van teksten uit de TELOS-vertaling is toestemming onder voorwaarde van de volgende duidelijke copyrightvermelding:

© Grace Publishing House – Rhenen. Alle rechten voorbehouden.

Inhoud

Tekstgebruik	7
Vooraf	10
1. Het centrum van de Bijbel	12
Inleiding	12
Naar wie moet je luisteren?	13
De Heer Jezus centraal	13
2. De Bijbel is uniek	15
Wat een Boek!	15
Unieke kenmerken van de Bijbel	15
Niemand kan om deze feiten heen	18
3. De Bijbel is Gods Woord	19
Inleiding	19
Canoniek en apocrief	20
Kenmerken canonieke boeken	20
Erkennen van het gezag van Gods Woord	21
Gods getuigenis	22
4. God heeft de Bijbel Zelf gegeven	24
Openbaring	24
Inspiratie	24
Openbaring, inspiratie, verlichting	25
Verlichting	27
Geestelijk en vleeselijk	28
Alle Schrift is door God ingegeven	29
Wat inspiratie niet is	30
Elementen van inspiratie	30
Mensen gebruikt	31
De Heer Jezus: God en Mens	32
Inspiratie: een controleerbaar wonder	33

5. Aanvallen op de Bijbel	35
Ondermijning van Gods Woord	35
Dwaalleer ontmaskerd	36
Enkele dwaalleringen	38
Echt of vals	39
Het Woord van God en de traditie van mensen	40
Belijdenisgeschriften	41
Alleen de Schrift heeft gezag	42
Het gezag van de Schrift ter discussie	43
Geleerd zonder onderwijs	44
Letterlijke, historische Adam	45
Alles is belangrijk	46
De leden van het lichaam	47
Ezra en Nehemia	48
Geloofskennis en theologie	48
Letterlijk en historisch waar	49
Theologie	50
Vertalingen	51
Moderne Bijbelvertalingen	52
Tijdgebonden	53
Tegenstrijdigheden	54
6. Waarom de Bijbel lezen?	55
De Bijbel is voedsel	55
Variatie	56
De uitwerking van het Woord	57
Nuttig	59
Om te leren	60
Om te weerleggen	61
Om te verbeteren	62
Om te onderwijzen in de gerechtigheid	63
Doel	63
Andere publicaties	66
Back-To-Basics serie	66
Wil je groeien in je geloof?	66

Tekstgebruik

Afkorting bijbelboeken

Oude Testament

Thora Poëtische boeken
Gn Genesis
Ex Exodus
Lv Leviticus
Nm Numeri
Dt Deuteronomium

Historische boeken

Jz Jozua
Ri Richteren
Ru Ruth
1Sm 1 Samuel
2Sm 2 Samuel
1Kn 1 Koningen
2Kn 2 Koningen
1Kr 1 Kronieken
2Kr 2 Kronieken
Ea Ezra
Ne Nehemia
Es Esther

Mt Mattheüs
Jb Job
Ps Psalmen
Sp Spreuken
Pr Prediker
Hl Hooglied

Profetische boeken

Js Jesaja
Jr Jeremia
Kl Klaagliederen
Ez Ezechiël
Dn Daniël
Hs Hosea
Jl Joël
Am Amos
Ob Obadja
Jn Jona
Mi Micha
Na Nahum
Hk Habakuk
Zf Zefanja
Hg Haggäi
Zc Zacharia
Ml Maleachi

Nieuwe Testament

Mk Markus
Lk Lukas
Jh Johannes
Hd Handelingen
Rm Romeinen
1Ko 1 Korinthiërs
2Ko 2 Korinthiërs
Gl Galaten
Ef Efeziërs
Fp Filippenzen
Ko Kolossenzen
1Th 1 Thessalonicenzen
2Th 2 Thessalonicenzen
1Tm 1 Timotheüs
2Tm 2 Timotheüs
Tt Titus
Fm Filémon
Hb Hebreeën
Jk Jakobus
1Pt 1 Petrus
2Pt 2 Petrus
1Jh 1 Johannes
2Jh 2 Johannes
3Jh 3 Johannes
Jd Judas
Op Openbaring

Vertalingen

Alle tekstaanhalingen uit het Oude Testament komen uit de Herziene Statenvertaling (HSV).

De tekstaanhalingen uit het Nieuwe Testament komen uit de Herziene Voorhoeve-uitgave, ook wel TELOS-vertaling genoemd.

Haakjes

Oude Testament

In de bijbelgedeelten van het *Oude Testament* worden twee soorten haakjes gebruikt:

Ronde haakjes ()

Deze dienen uitsluitend om het lezen en begrijpen van de tekst te vergemakkelijken; ze geven aan dat een bepaald gedeelte een soort tussenzin vormt die de eigenlijke loop van het verhaal of het betoog enigszins onderbreekt. De woorden tussen ronde haakjes behoren tot de grondtekst.

Vierkante haakjes []

Deze haakjes staan om woorden die in de gedrukte uitgave van de Herziene Statenvertaling *cursief* staan. Omdat in dit boek de hele bijbeltekst cursief wordt weergegeven, wordt van deze haakjes gebruikgemaakt om woorden te markeren die cursief in de gedrukte uitgave staan. Deze haakjes geven aan dat de ingesloten woorden niet in de grondtekst voorkomen, maar in het Nederlands zijn ingevoegd om de tekst begrijpelijk te maken.

Nieuwe Testament

In de bijbelgedeelten van het Nieuwe Testament, die uit de TELOS-vertaling worden genomen, worden drie soorten haakjes gebruikt. Over het gebruik hiervan wordt in het 'Voorwoord' van de TELOS-vertaling het volgende gezegd:

'In de vertaling zijn drie soorten haakjes gebruikt:

Ronde haakjes ()

Deze dienen uitsluitend om het lezen en begrijpen van de tekst te vergemakkelijken; zij geven aan dat een bepaald gedeelte een soort tussenzin vormt die de eigenlijke loop van het verhaal of het betoog enigszins onderbreekt.

Vierkante haakjes []

Deze geven aan dat de ingesloten woorden niet in de grondtekst voorkomen, maar in het Nederlands moeten worden ingevoegd om de tekst begrijpelijk te maken; deze woorden moeten dus altijd gelezen worden. Met name het (bepaalde) lidwoord ontbreekt nogal eens in het Grieks, waar dat in het Nederlands wel noodzakelijk is; aangezien verschillende uitleggers van mening zijn dat het al of niet voorkomen van het lidwoord vaak van grote betekenis is, is ernaar gestreefd dit overal in de vertaling tussen haakjes te plaatsen waar het in de grondtekst ontbreekt.

Scherpe haakjes < >

Deze geven aan dat de ingesloten woorden in sommige handschriften wel en in andere niet voorkomen.'

Vooraf

De eerste versie van deze brochure heb ik in 2004 geschreven. Die is alleen op internet verschenen. Door het schrijven van de brochure 'Genderdiversiteit en het nieuwe Bijbellezen'* ben ik weer aan dit boekje herinnerd. Ik heb het opnieuw doorgelezen. Het blijkt een belangrijke aanvulling te zijn op wat ik in 'Genderdiversiteit en het nieuwe Bijbellezen' heb geschreven en benadrukt de grote betekenis van Gods Woord. Het gaat er in deze brochure niet zozeer om hoe je de Bijbel moet lezen, maar waarom de Bijbel Gods Woord is, hoe je dat kunt weten en waarom het belangrijk is, daarvan absoluut overtuigd te zijn.

De oude slang, die genoemd wordt duivel en de satan (*Op 12:9*), Gods eeuwenoude tegenstander – satan betekent 'tegenstander –, probeert altijd de kracht van Gods Woord te verzwakken. Hij doet dat door bij mensen de indruk te wekken dat God niet precies bedoelt wat Hij zegt en heeft laten opschrijven. Dat begon al kort na de schepping, toen hij de eerste mensen aan het twijfelen bracht over Gods gesproken woorden. Hij kwam bij Eva en zei: *"Is het echt zo dat God gezegd heeft: U mag niet eten van alle bomen in de hof?"* (*Gn 3:1b*).

De wijze waarop de duivel het gebod van de HEERE God interpreteerde, kwam hierop neer: Je mag niet eten van alle bomen. Als je leest wat God werkelijk heeft gezegd zie je zijn misleidende benadering:

En de HEERE God gebod de mens: Van alle bomen van de hof mag u vrij eten, maar van de boom van de kennis van goed en kwaad, daarvan mag u niet eten, want op de dag dat u daarvan eet, zult u zeker sterven. (Gn 2:16-17)

* Uitgegeven door Het Zoeklicht, Doorn, ISBN 9789064513268

Hier blijkt dat de slang een totaal andere formulering gebruikt dan wat God heeft gezegd. Hij wijst niet op de vrijheid en de zegen van de mens, maar legt op listige wijze de nadruk op de beperking.

De duivel schildert God nog steeds af als Iemand Die Zijn ware bedoelingen niet heeft bekendgemaakt. Of hij spiegelt de mensen voor dat de Bijbel vol met onduidelijkheden of onwaarheden staat. Hij zal met alle macht die hij heeft, proberen jou te laten twijfelen aan de betrouwbaarheid van Gods Woord of hij gebruikt andere mensen om jou op een dwaalspoor te brengen.

In deze brochure wil ik je laten zien hoe volmaakt uniek en volkomen betrouwbaar het Woord van God is. Wie het Woord van God heeft aangenomen, *“niet als een woord van mensen, maar, zoals het waarlijk is, als Gods Woord” (1Th 2:13b)*, zal de beschermende en opbouwende kracht ervan ervaren. Het is namelijk een Woord *“dat ook werkt in u die gelooft” (1Th 2:13c)*.

Middelburg, januari 2004, herzien oktober 2020

1. Het centrum van de Bijbel

Inleiding

Een van de eerste dingen waarmee iemand die pas tot geloof is gekomen te maken krijgt, is het verschil tussen medechristenen in het omgaan met de Bijbel. Hij loopt al direct aan tegen een aantal verschillende vertalingen van de Bijbel. En in zijn gesprekken met anderen merkt hij dat de Bijbel op zoveel verschillende manieren wordt uitgelegd. De grote verscheidenheid aan kerken en groepen is van die verschillen het resultaat en een duidelijk bewijs van het verschillend lezen van de Bijbel. Hoe weet iemand nu wat hij moet geloven?

Een jonggelovige wil en moet groeien in zijn geloof. Hij beseft dat hij daarvoor hulp nodig hebt. Het gaat hem net als de minister van financiën uit Ethiopië die in Jeruzalem is geweest en op zijn wagen op weg terug naar huis is. Deze voorname man heeft in Jeruzalem een gedeelte van de Bijbel gekocht, de boekrol van Jesaja. Daarin leest hij onderweg. Hij leest iets wat hij niet begrijpt. Op dat moment komt er een evangelist bij hem. De naam van de evangelist is Filippus. Filippus vraagt hem: *“Begrijpt u wel wat u leest?”* Zijn antwoord is: *“Hoe zou ik dat immers kunnen als niet iemand mij begeleidt?”* (Hd 8:30-31).

De minister vraagt Filippus bij hem te komen zitten en leest hem het stuk voor dat hij niet begrijpt. Hij stelt zijn vraag over wat Jesaja schrijft. Vervolgens lezen we: *“En Filippus opende zijn mond en te beginnen van die Schrift verkondigde hij hem Jezus”* (Hd 8:35). Deze minister heeft geen enkele argwaan tegenover de evangelist. Zijn hart verlangde ernaar over de Heer Jezus te horen en daarover spreekt Filippus. Je kunt over het verloop van deze ontmoeting meer lezen in *Handelingen 8* (Hd 8:26-39).

Als het hart van de pasbekeerde uitgaat naar de Heer Jezus, zal Hij hem iemand laten ontmoeten die hem meer over de Bijbel kan vertellen. De jonggelovige zal door de Heilige Geest Die in hem woont de overtuiging krijgen of hij de waarheid van de Bijbel hoort of dat het alleen maar een mening van mensen is.

Naar wie moet je luisteren?

Wat voor de jonggelovige geldt, geldt voor alle gelovigen, of je nu jong of oud bent. De Heilige Geest stelt je in staat om te onderscheiden tussen echte profeten en valse profeten. Luister maar naar Johannes:

Geliefden, geloof niet iedere geest, maar beproeft de geesten of zij uit God zijn, want vele valse profeten zijn uitgegaan in de wereld. Hieraan kent u de Geest van God: iedere geest die Jezus Christus als in het vlees gekomen belijdt, is uit God; en iedere geest die niet Jezus <als in het vlees gekomen> belijdt, is niet uit God; ... (1Jh 4:1-3)

De Heer Jezus zegt Zelf dat Zijn schapen naar Zijn stem zullen luisteren en Hem zullen volgen, terwijl ze van een vreemde wegvluchten omdat ze zijn stem niet kennen (*Jh 10:4-5*). Nu is er niet alleen het onderscheid tussen valse profeten of leraars en echte profeten of leraars. Als het daartoe beperkt zou blijven, zou vrij snel duidelijk kunnen zijn met wie je te maken hebt, hoewel je ook in die gevallen moet oppassen, want je zult merken dat valse leraars veel op echte kunnen lijken. Maar ook tussen wedergeboren profeten en leraars is er onderling helaas nogal wat verschil in visie op tal van zaken. Naar wie moet je dan luisteren?

De Heer Jezus centraal

De grote toetssteen is en blijft Christus. Alles in de Bijbel staat in verbinding met Hem. Je hebt het zojuist van Filippus gelezen. Wat de profeet Jesaja heeft geschreven, heeft hij op de Heer Jezus toegepast. Dat is wat je moet doen met alles wat je in de Bijbel leest.

Ook de Heer Jezus Zelf is zo te werk gegaan. Dat kun je opmaken uit het gesprek dat Hij na Zijn opstanding met twee wandelaars heeft. Deze twee zijn onderweg van Jeruzalem naar Emmaüs. Terwijl zij lopen, voegt de Heer Jezus Zich bij hen. Hij hoort hoe teleurgesteld ze zijn. Ze voelen zich bedrogen in hun verwachting dat de Heer Jezus de Messias is. En hoe gaat de Heer hun weer hoop geven? *“En te beginnen met Mozes en alle profeten legde Hij hun uit wat in al de Schriften over Hem stond” (Lk 24:27).*

De ongelovige Joden krijgen geen ander bewijs dat Hij de Christus is. Ook hun wijst Hij hun op de Schrift: *“U onderzoekt de Schriften, omdat u meent daarin eeuwig leven te hebben; en die zijn het die van Mij getuigen” (Jh 5:39)* en: *“Want als u Mozes geloofde, zou u Mij geloven, want hij heeft over Mij geschreven” (Jh 5:46).* Om Hem gaat het.

Er zijn nog meer bewijzen: *“Van Hem getuigen alle profeten dat ieder die in Hem gelooft, vergeving van zonden ontvangt door Zijn Naam” (Hd 10:43).* En: *“Want het getuigenis van Jezus is de geest van de profetie” (Op 19:10).* Het betekent dat alles in het boek *Openbaring* om Hem gaat.

Groeien in je geloof wil zeggen opgroeien *“in [de] genade en kennis van onze Heer en Heiland Jezus Christus” (2Pt 3:18).* Kennis van Hem kun je alleen opdoen door het lezen en bestuderen van de Bijbel. Dan ontdek je dat alle Bijbelboeken ‘vensters op Christus’ zijn.

2. De Bijbel is uniek

Wat een Boek!

Dit geweldige Boek blijft mij boeien. Mijn passie voor dit Boek blijft groeien. Ik ben er van jongs af mee vertrouwd gemaakt. Helaas ging de Bijbel pas voor me leven toen ik ongeveer 20 jaar oud was. Maar in de ruim 50 jaar waarin ik nu de Bijbel als mijn 'metgezel' heb, heeft deze beslag op me gelegd. Wat een Boek! Hoe meer ik erin lees, des te meer kom ik onder de indruk van Wie God is, van Wie de Heer Jezus is en van de plannen van God door de Heer Jezus.

Ook zie ik steeds meer hoe actueel en praktisch de Bijbel is. Hij heeft een woord voor elke dag, voor elke situatie. Het geeft me kracht om door moeilijkheden heen te gaan. Het leert me dingen te aanvaarden die soms onbegrijpelijk zijn en erop te vertrouwen dat al Gods handelen wijs is.

Voordat ik meer ga vertellen over het geweldige belang van de Bijbel en wat je zoal tegenkomt als je de Bijbel gaat lezen en bestuderen, wil ik eerst een aantal kenmerken noemen waardoor dit Boek zo bijzonder is. Deze kenmerken tonen aan dat de Bijbel torenhoog uitsteekt boven alle andere boeken.

Walter Scott vroeg op zijn sterfbed of zijn schoonzoon hem uit 'het boek' wilde voorlezen. Toen deze hem vroeg welk boek hij bedoelde, antwoordde Scott: 'Er is maar één boek, de Bijbel.' De Bijbel is met geen enkel boek te vergelijken. Elke poging die daartoe gedaan wordt, bevestigt opnieuw hoe volkomen uniek de Bijbel is.

Unieke kenmerken van de Bijbel

Meerdere schrijvers hebben op de volgende unieke kenmerken van de Bijbel gewezen. Ik ontleen ze hoofdzakelijk aan het boek 'Het

ontstaan van de Bijbel', 2^e druk september 1979, Uitgave Evangelische Omroep, Hilversum.

De Bijbel is uniek

1. in zijn *ontstaan*.

Ga maar na:

- a. Meer dan veertig schrijvers, uit
- b. verschillende milieus, met verschillende opleidingen, hebben over een periode van
- c. ruim 1500 jaar, op
- d. verschillende plaatsen en onder verschillende omstandigheden de Bijbel geschreven.

2. in zijn *eenheid*.

Ga maar na:

Van enige vorm van overleg tussen de schrijvers kon geen sprake zijn. Toch moet de eenheid die er tussen alle Bijbelboeken bestaat, elke eerlijke lezer opvallen. Die eenheid blijkt uit de rode draden die door de Bijbel lopen, zoals de grote vragen 'Wie is God?' en 'wie is de mens?'. Natuurlijk blijkt die eenheid het meest uit het centrale thema van de Bijbel: de Heer Jezus.

3. in zijn *actualiteit*.

Ga maar na:

In alle perioden van de wereldgeschiedenis hebben mensen de Bijbel met grote belangstelling gelezen. Naar dit oude boek grijpen in elke periode kinderhanden en handen van oude mensen. Naar dit oude boek grijpen ongeschoolde en geleerde mensen. Voor alle mensen die in een bepaalde tijd leefden en leven, heeft de Bijbel een boodschap in wat voor hen tegenwoordige tijd was en is. Zijn actualiteit is universeel. Hij is er voor oud en jong, geleerd en ongeletterd. Velen hebben getuigd dat de Bijbel altijd nieuw en verfrissend blijft.

4. in zijn *verspreiding*.

Ga maar na:

De Bijbel is in honderden talen vertaald; gedeelten ervan zijn in duizenden talen vertaald. Door de jaren heen zijn er miljarden Bijbels of gedeelten ervan verspreid.

5. in zijn *overleving*.

Ga maar na:

a. De Bijbel heeft de tijd overleefd. De oudste handschriften zijn er niet meer, toch zijn er betrouwbare kopieën aanwezig. Van de Bijbel bestaat natuurlijk slechts één echte originele 'uitgave'. Dat zijn de boeken en brieven zoals ze door de pen van de schrijver onder leiding van de Heilige Geest op papier zijn gezet. Alle miljarden exemplaren die daarna zijn verschenen, zijn overgeschreven, vertaald, gedrukt. God heeft ervoor gezorgd dat na de 'eerste uitgave' er toch steeds zo veel en zo nauwkeurige kopieën zijn gemaakt, dat we ook nu nog het betrouwbare Woord van God in onze eigen taal bezitten.

b. De Bijbel heeft alle aanvallen overleefd die op zijn vernietiging waren gericht. Het is het meest geliefde, maar ook het meest gehate boek ter wereld. Velen hebben getracht de Bijbel uit te roeien. De aanvallers zijn gestorven. De Bijbel leeft.

6. in zijn *literaire karakter*.

Ga maar na:

De wereldliteratuur is er door beïnvloed. Een groot taalkundige schreef op de laatste bladzijde van zijn Bijbel: 'Ik heb deze Heilige Schriften regelmatig en aandachtig gelezen en ben van mening dat dit boek (...) meer verhevenheid en schoonheid, meer zuivere zedelijkheid, meer belangrijke geschiedenis en mooiere passages van poëzie en welsprekendheid bevat, dan in alle andere boeken gevonden kan worden, in welke eeuw of taal zij ook geschreven mogen zijn.'

7. in zijn *morele karakter*.

Ga maar na:

Kijk eens naar hoe daarin over de zonde wordt gesproken, bijvoorbeeld over seksuele zonden. De Bijbel spreekt daarover niet preuts – zeker ook niet wellustig, zoals de mens dat geneigd is te doen –, maar kondigt onomwonden het oordeel over deze zonden aan. In positieve zin beschouwt de Bijbel seksualiteit als een geschenk dat binnen de veilige verbinding van het huwelijk mag worden beleefd en genoten.

De morele standaard van de Bijbel blijkt misschien wel het meest uit het feit dat hij zo onverbloemd de zonden en zwakheden van zijn meest geliefde hoofdfiguren opsomt. Denk maar aan David die zich schuldig maakt aan overspel en moord.

Dit maakt de Bijbel levensecht. Dit morele karakter van de Bijbel dwingt de mens tot een keus: verwerping of aanvaarding van de waarheid van alles wat er in staat.

Niemand kan om deze feiten heen

Er zullen best nog meer unieke kenmerken zijn. Met de kenmerken die hierboven zijn genoemd, is in elk geval aangetoond dat niemand om de Bijbel heen kan. Niet dat daardoor mensen worden overtuigd van het Goddelijk gezag van de Bijbel. Iemand kan het verstandelijk met de opgesomde kenmerken eens zijn omdat hij eerlijk genoeg is de genoemde feiten te erkennen. Maar dat brengt zo iemand geen stap dicht bij God en de Heer Jezus. Daarvoor is het nodig dat iemand zich bekeert.* De genoemde feiten kunnen aan iemand die wel bekeerd is de bewondering voor de God van de Bijbel nog groter maken.

* Zie het boekje *Bekering en doop* waarin hierop uitvoeriger wordt ingegaan. Het boekje kan [hier](#) gratis worden gedownload.

3. De Bijbel ís Gods Woord

Inleiding

Hoe kun je nu zeker weten dat de Bijbel het Woord van God is? Het zal voor jou geen vraag zijn, want wie bekeerd is, aanvaardt onvoorwaardelijk de Bijbel als het Woord van God. Toch mag je die vraag best stellen, omdat je het misschien moeilijk aan anderen kunt uitleggen, waarom God door de hele Bijbel heen *tot jou persoonlijk* spreekt. Je hoort immers dat het een boek is dat door mensen is geschreven. Dat is ook zo. Ik kom daar later op terug. Er zijn zoveel boeken door mensen geschreven. Ook dat is zo. In 2016 kwamen er 57 nieuwe Nederlandstalige titels per dag op de markt, dat is ruim 20.000 titels per jaar. Wat en wie bepaalt dat nu juist de 66 boeken die de Bijbel bevat, het Woord van God vormen?

Je hebt zojuist een aantal kenmerken gezien, waaruit blijkt hoe uniek de Bijbel is in vergelijking met andere boeken. Toch is het mogelijk, zoals al is opgemerkt, van die unieke kenmerken kennis te nemen zonder overtuigd te worden dat Gód spreekt in de Bijbel. Om daarvan overtuigd te worden moet je niet iets weten óver de Bijbel, maar moet je de Bijbel zélf aan het woord laten. Je moet zélf de Bijbel lezen. Hét bewijs dat de Bijbel het Woord van God is, ligt in de Bijbel zelf.

Ten diepste kun jij niet aan anderen uitleggen waarom de Bijbel het Woord van God is. Wat je wel kunt doen, is getuigen van de kracht van het Woord in jouw leven. De Bijbel is het Woord van God omdat *God* hem heeft gegeven. Wie daarvan uitgaat én zich onder het gezag dat Woord stelt, ervaart dat ook in zijn leven. Maar daarmee is niet alles gezegd.

Canoniek en apocrief

Wat zijn ‘canoniek’ en ‘apocrief’ nu weer voor woorden? Ze hebben alles te maken met de zojuist gestelde vraag welke boeken er tot de Bijbel behoren. Je kunt de vraag ook zo stellen: Welke boeken behoren tot de ‘canon’ van de Schrift? En welke boeken zijn ‘apocrief’?

Met het woord ‘canon’ wordt bedoeld ‘een lijst van Goddelijk gezaghebbende boeken’. Een ‘apocrief’ boek – ‘apocrief’ betekent ‘verborgen’, ‘geheim’, ‘onduidelijk’ – heeft dat gezag niet. In katholieke Bijbeluitgaven staan meer Bijbelboeken dan de 66 die in de meeste protestantse Bijbeluitgaven staan. Dat komt doordat de rooms-katholieke kerk een aantal ‘apocriefe’ boeken als ‘canoniek’ beschouwt. Mede daarom is het belangrijk te weten welke boeken canoniek en welke apocrief zijn.

Sinds de tweede eeuw na Christus bestaat er voor de gelovigen geen twijfel over de Goddelijke inspiratie en het Goddelijk gezag van de verzameling van de 66 boeken van de Bijbel. Deze overtuiging krijgt en heeft iedereen die zich door de Heilige Geest laat leiden. De Heilige Geest werkte in de schrijvers; zo werkte en werkt Hij ook in de ontvangers en lezers de overtuiging dat Hij heeft laten schrijven wat jij nu leest.

Kenmerken canonieke boeken

Ik wil nog een paar algemene kenmerken doorgeven die een rol hebben gespeeld bij het herkennen van canonieke Bijbelboeken.

Een canoniek, dat wil zeggen een door God geïnspireerd, Bijbelboek is geschreven door een Godsman, een profeet of een apostel. Van de schrijvers staat vast dat zij Godsmannen, profeten of apostelen waren die namens God en de Heer Jezus schreven. Hun geschriften zijn niet voortgekomen door de wil van een mens, maar door ingeving van de Heilige Geest (*2Pt 1:20-21; Gl 1:1*). Boeken die dit kenmerk niet hebben, horen niet bij de canon en werden als niet-gezaghebbend buiten de canon gehouden.

De gelovige merkt bij het lezen hoe de Bijbel op gezaghebbende toon en direct namens God spreekt. Mensen zijn niet van het Goddelijk gezag van de Bijbel te overtuigen als zij op bepaalde terreinen van hun leven geen Goddelijk gezag aanvaarden. Daarbij kun je bijvoorbeeld denken aan het erkennen van het gezag van de ouders (*Ef 6:3*) en dat van de overheid (*Rm 13:1-7*). Wie dit door God verleende gezag niet erkent, erkent daarmee Gods gezag niet. Zo iemand erkent ook het gezag van de Bijbel niet waarin God dit verleende gezag vastlegt.

Canonieke boeken zijn levensvernieuwend en opbouwend. De lezer ervaart de geestelijke kracht die van elk Bijbelboek uitgaat.

In canonieke boeken komen in het origineel geen onjuiste feiten en leringen voor. Alles wat daarin staat, klopt met de werkelijkheid*. Van apocriefe boeken kan dat niet worden gezegd. Zo staan er bijvoorbeeld in het apocriefe boek 'Judith' nogal wat historische onjuistheden. In andere niet-canonieke boeken komt bijvoorbeeld de onbijbelse aanbeveling voor om tot de doden te bidden (*vgl. Lv 19:31*).

Erkennen van het gezag van Gods Woord

Er zijn heel wat mensen die de Bijbel lezen, terwijl ze er allerm minst van overtuigd dat de Bijbel het Woord van God is. Integendeel, zij zijn ervan overtuigd dat de Bijbel *niet* het Woord van God is, maar slechts een woord van mensen *over* God. Dat komt omdat deze mensen pas iets aanvaarden als woorden van God als ze die zelf kunnen begrijpen of ervaren.

Deze mensen plaatsen zichzelf boven het Woord van God en niet eronder. Zij benaderen de Bijbel niet vanuit een gelovig en gehoorzaam aanvaarden, maar vanuit een verstandelijk beredeneren. Bij

* Soms stuit je op schijnbare tegenstrijdigheden of onjuistheden die blijken te kloppen als je ze bestudeert, of er blijkt van een overschrijffout sprake te zijn.

hen is het principe: eerst begrijpen, dan pas geloven, terwijl God zegt: eerst geloven, dan begrijpen.

Er is dan ook meer nodig dan alleen het lezen van het Woord van God en dat is: geloof. Als ik de Bijbel lees, moet ik geloven dat ik luister naar God Die spreekt. Wie zo de Bijbel benadert, zal in zijn hart een bereidwilligheid hebben die daarbij past. Een voorbeeld van die bereidwilligheid zie je bij Samuël, die tegen de HEERE zegt: *“Spreek, want Uw Dienaar luistert”* (1Sm 3:10b). Je kunt alleen overtuigd raken van het feit dat de Bijbel het Woord van God is als je daarvoor de gepaste houding aanneemt.

Nu zou je kunnen zeggen: Hangt het dan van mij af of de Bijbel het Woord van God is? Nee, de Bijbel blijft waar, welke houding jij of iemand anders ook tegenover de Bijbel aanneemt. Het gaat erom hoe jij de zekerheid kunt krijgen dat de Bijbel Gods Woord is. Wel, dan moet je hem gelovig en met erkenning van zijn gezag gaan lezen.

Gods getuigenis

Als je zo de Bijbel gaat lezen, zul je ontdekken dat het belangrijkste bewijs dat de Bijbel Gods Woord is, door de Bijbel zelf wordt geleverd. Je vindt daarin het ontwijfelbare, niet te loochenen getuigenis van God over Zijn Woord. Een getuigenis is net zoveel waard als de persoon die een getuigenis aflegt. Stel je voor dat je iemand hoort getuigen van iets dat hij heeft meegemaakt. Naarmate je de persoon kent en vertrouwt of wantrouwt, zul je ook kennis nemen van wat die persoon getuigt. Als je de persoon kent als betrouwbaar, zul je ook zijn getuigenis vertrouwen.

Het getuigenis van God staat ver boven het getuigenis van mensen. Daarom staat er ook: *“Als wij het getuigenis van mensen aannemen, het getuigenis van God is groter; ...”* (1Jh 5:9a). Dat is gewoon zo. Daarom zul je dat getuigenis ook net zoveel meer vertrouwen naar de mate dat God voor jou boven de mens verheven is.

In gesprekken en publicaties over God doen mensen nogal eens alsof Hij Een van hen is. Ze praten en schrijven over Hem op een puur menselijke manier. Met dit oneerbiedige gepraat en geschrijf wordt Hij naar beneden gehaald tot hun eigen niveau. In de praktijk betekent dat vaak zelfs tot onder hun eigen niveau. Als er een spanningsveld ontstaat tussen wat mensen zeggen en wat God zegt, gelooft men eerder wat mensen zeggen dan wat God zegt.

Dat kun je bijvoorbeeld duidelijk zien als het gaat om schepping of evolutie. Als men zogenaamd wetenschappelijk vaststelt dat de mens niet is geschapen, maar van de apen afstamt, heeft de Bijbel geen gelijk. Het getuigenis van de mens wordt geloofd boven dat van de Bijbel, terwijl men de Bijbel als een onbetrouwbaar boek voorstelt.

4. God heeft de Bijbel Zelf gegeven

Openbaring

Hoe is het Woord van God tot stand gekomen? Hoe kon het in jouw handen en hart terecht komen? De eigenlijke Schrijver van het Woord van God is God de Heilige Geest. Alleen door Hem is het mogelijk de Bijbel te begrijpen. In dit verband is het belangrijk te lezen wat Paulus aan de Korinthiërs schrijft:

Want ons heeft God het geopenbaard door de Geest; want de Geest onderzoekt alle dingen, zelfs de diepten van God ... En wij hebben niet de geest van de wereld ontvangen, maar de Geest Die uit God is, opdat wij weten de dingen die ons door God geschonken zijn. (1Ko 2:10-12)

Om dingen van God te weten moet Hij die bekendmaken, openbaren. Als God Zich verborgen had gehouden, had je niets over Hem en de manier van Zijn werken geweten. Een voorbeeld van 'openbaring' vind je in *Genesis 1*. Niemand is bij de schepping aanwezig geweest om een verslag van dat gebeuren te geven. Nooit zou enig mens er iets van hebben geweten als God het niet had geopenbaard ofwel het ons had bekendgemaakt.

God heeft een verslag gegeven van de manier waarop Hij de schepping tot stand heeft laten komen. Hij heeft Mozes door Zijn Geest geïnspireerd om op te schrijven hoe Hij bij de schepping van hemel en aarde te werk is gegaan. Zodoende hoef je daarnaar niet te gissen. Als je *Genesis 1* leest, weet je het.

Inspiratie

Niet alle dingen die mensen hebben gezien en ondervonden en daarna hebben opgeschreven, berusten op een openbaring. Als Mozes opschrijft wat hij allemaal met het volk heeft beleefd, kun je niet spreken van een openbaring. Toch behoort wat hij heeft

opgeschreven tot het Woord van God. Hierdoor wordt het verschil tussen 'openbaring' en 'inspiratie' duidelijk:

1. *Openbaring* is Goddelijke *onthulling* van een waarheid, die zonder deze onthulling onbekend gebleven zou zijn.
2. *Inspiratie* is Goddelijke *registratie* van de waarheid, de schriftelijke weergave van wat God heeft willen meedelen.

Hier zie je dat inspiratie meer omvat dan openbaring. Niet de hele Bijbel is openbaring, maar hij is wel in zijn geheel het Woord van God omdat alles wat erin staat, geïnspireerd is.

De Bijbel is het Woord van God omdat alles wat erin geschreven staat, van God komt. Het staat erin omdat Hij wilde dat het erin zou staan. Om Zijn Woord te laten schrijven heeft God gebruikgemaakt van mensen. Waar mensen werken, worden fouten gemaakt, dat weet je maar al te goed. Maar geen enkele van die fouten heeft invloed gehad op het ontstaan van de Bijbel. De hele Bijbel is het Woord van God. Dat niet één van die fouten aan de Bijbel kleeft, komt omdat de Geest van God die mensen heeft geïnspireerd. Hij heeft hun ingegeven wat ze moesten schrijven.

De Geest van God heeft geen onderwerp opgegeven waarover de schrijver dan in eigen bewoordingen vrij kon gaan schrijven. Nee, de Geest heeft ook de juiste woorden gegeven. Elk woord, ja elke letter en elk letterteken (*Mt 5:18*), dat in de Bijbel staat, heeft daar zijn plaats gekregen *omdat* God het wilde en precies *zoals* God het wilde. God heeft Zijn Woord gegeven in voor mensen verstaanbare woorden en gedachten, opdat jij zou kunnen begrijpen wat Hij zegt.

Openbaring, inspiratie, verlichting

In het laatste gedeelte van *1 Korinthiërs 2* komt het verschil tussen 'openbaring' en 'inspiratie' duidelijk naar voren (*1Ko 2:10-16*). Er komt in dat gedeelte zelfs nog een derde aspect aan de orde, namelijk wat je 'verlichting' zou kunnen noemen. Deze drie aspecten even op een rijtje:

1. *Openbaring*: God heeft door Zijn Geest, Die het innerlijk van God kent, de waarheid geopenbaard aan heilige, oudtestamentische profeten en de nieuwtestamentische apostelen en profeten (1Ko 2:10-12; Ef 3:5; 2Pt 3:2). Als God dat niet had gedaan, had niemand iets van Zijn waarheid geweten. Dat is openbaring.
2. *Inspiratie*: De waarheid is niet alleen geopenbaard, maar zij die de openbaring hebben ontvangen, hebben die openbaring ook meegedeeld, opgeschreven (1Ko 2:13). Omdat het dezelfde Geest is Die alles werkt, zijn de Schriften van de oudtestamentische profeten en de apostelen even zuiver, even geïnspireerd, even gezaghebbend als de openbaring die tot hen is gekomen. Dat is inspiratie.
3. *Verlichting*: Er is nog een derde aspect verbonden aan het kennen van de waarheid en dat is 'verlichting'. De Heilige Geest maakt de waarheid bekend in geestelijke woorden. De woorden die in de Bijbel staan, zijn in ons geval gewone Nederlandse woorden. Maar om de waarheid ervan te leren kennen en de betekenis ervan te begrijpen is de verlichting van de Heilige Geest nodig (1Ko 2:15-16). Naar de mate dat iemand 'geestelijk' is, dat wil zeggen zich door de Geest laat leiden, zal zo iemand de geïnspireerde waarheid ook aanvaarden en begrijpen.

Kort gezegd is

1. 'openbaring' de goddelijke *onthulling* van de waarheid,
2. 'inspiratie' de goddelijke *registratie* van de waarheid en
3. 'verlichting' de goddelijke *aanvaarding* van de waarheid.

De Geest *openbaart*, waardoor de schrijvers *weten*;

de Geest *inspireert*, waardoor schrijvers *schrijven*;

de Geest *verlicht* waardoor de lezers *aanvaarden* en *begrijpen*.

In alle drie speelt de Geest de beslissende rol. De inspiratie vormt de grondslag voor een volledige en foutloze Bijbel. Niet slechts de boodschap, de inhoud, maar ook de vorm – de woorden die zijn gebruikt om de boodschap tot uitdrukking te brengen – zijn geïnspireerd.

Verlichting

Het is belangrijk nog te wijzen op het verschil tussen *inspiratie* en *verlichting*. Alles wat in de Bijbel staat, is even volledig geïnspireerd. Er bestaan geen gedeelten die meer of minder geïnspireerd zijn dan andere gedeelten. Bij verlichting is dat anders. Zo waren bijvoorbeeld de apostelen meer verlicht dan David en die was weer meer verlicht dan Bileam.

Toch zijn de woorden die je van de apostelen, van David en van Bileam in de Schrift hebt allemaal even geïnspireerd, even Goddelijk en even gezaghebbend. Het gezaghebbende zit niet in de woorden op zich die zij hebben gezegd. Van Bileam bijvoorbeeld staan woorden en daden opgeschreven die jij zeker niet moet navolgen. Het gaat erom dat zijn woorden en daden in de Bijbel opgetekend staan omdat God ze daarin en precies zo wilde hebben.

De inspiratie van de Schrift is geen garantie dat zij die de Schrift lezen, ook begrijpen wat zij lezen. Verlichting van hart en verstand zijn daarvoor nodig (*Lk 24:31*). Je ziet zelfs dat de Bijbelschrijvers niet altijd alles begrepen wat ze opschreven (*1Pt 1:11*). Toch zijn hun geschriften volledig geïnspireerd.

De genoemde voorbeelden van onderscheid in verlichting hebben te maken met de periode waarin de personen hebben geleefd en hun persoonlijke houding tegenover God. De apostelen leefden in de tijd van het Nieuwe Testament, na de uitstorting van de Heilige Geest, door Wie de hele waarheid is bekendgemaakt. David leefde in het Oude Testament. Daar scheen, om zo te zeggen, het volle licht nog niet. De gelovigen van het Oude Testament leefden als het ware in

het licht van een lamp (Jh 5:35), terwijl de gelovigen van het Nieuwe Testament leefden en mogen leven in het volle licht van de zon (Jh 1:4-9).

Het onderscheid tussen David en Bileam, die beiden in de oudtestamentische periode leefden, lag op het persoonlijke vlak. Bileam had geen leven uit God. God verlichtte hem voor het uitspreken van enkele profetieën (Nm 22:20,38; 23:5,12,16,26; 24:2-4,13,15-16), maar hij bleef een wetteloos man (2Pt 2:15-16), terwijl David *“lieflijk in psalmen van Israël”* was (2Sm 23:1).

Geestelijk en vleeselijk

Het zojuist genoemde onderscheid in verlichting ligt op het persoonlijke vlak. Het speelt niet alleen een rol tussen gelovigen en ongelovigen, het is ook aanwezig tussen gelovigen onderling. Een sprekend voorbeeld daarvan zie je in 1 Korinthiërs 3. Daar spreekt Paulus over *“broeders”* tot wie hij niet kon spreken *“als tot geestelijken, maar als tot vleeselijken”* (1Ko 3:1).

Aan de vleeselijke christen kan God niet kwijt wat Hij aan de geestelijke christen wel kwijt kan. Hij kan aan de geestelijke christen meer licht geven over Zijn waarheid dan aan de vleeselijke christen. De geestelijke christen wil zich laten leiden door de Geest. Hij houdt ervan om Gods gedachten te leren kennen en daarnaar ook te leven. Hij is iemand die de wil van God doen wil.

Van zo iemand zegt de Heer Jezus dat hij de waarheid zal ontdekken van alles wat God zegt: *“Als iemand Zijn wil doen wil, zal hij van deze leer erkennen of zij uit God is, of dat Ik vanuit Mijzelf spreek”* (Jh 7:17). Dit vers is belangrijk voor het begrijpen van Gods gedachten. De Heer zegt dat er een voorwaarde is verbonden aan het erkennen van de leer van God. Die voorwaarde is: ben jij bereid om Gods wil te doen? Het komt aan op de gezindheid van je hart. Ben jij onvoorwaardelijk bereid om te doen wat de Heer tegen je zegt? Dan zul je steeds meer licht ontvangen.

De vleeselijke christen is niet bereid om zich helemaal over te geven aan de wil van God. Hij leeft, hoewel hij christen is, toch nog voor het doen van zijn eigen wil en het vervullen van zijn eigen begeerten. Van een totale overgave is geen sprake. Zo iemand hoeft er ook niet op te rekenen dat de Geest hem licht geeft over de wil van God. Waar het vlees werkzaam is, kan de Geest niet werken.

Hier heb je een maatstaf om te zien bij wie je moet zijn voor het beter leren kennen van de Bijbel: bij geestelijke christenen. Wie dat zijn, zul je kunnen opmaken uit hun levenswandel. Is die in overeenstemming met Gods Woord? En waar is hun hart vol van? Is dat de Heer Jezus? Dit zijn de toetsstenen. Die kun je gebruiken om te beoordelen of iemand een geestelijke christen is of niet. Ik bedoel daarmee niet dat je iemand aan de hand daarvan moet *veroordeelen*, want jij en ik moeten wel beseffen dat we zelf ook een geloofsweg moeten gaan. Maar jij en ik zijn verantwoordelijk voor de keus die we maken, door wie wij verder geholpen willen worden op de weg van het geloof.

Een en ander betekent dat er ook in de huidige, nieuwtestamentische tijd, een onderscheid in verlichting is.

Alle Schrift is door God ingegeven

Dat God de boeken Zelf heeft geïnspireerd, geeft aan de Bijbelboeken Goddelijk gezag. Met inspiratie hangen samen: betrouwbaarheid, onfeilbaarheid of foutloosheid en het absolute gezag van de Bijbel. Inspiratie wil zeggen dat de Bijbelschrijvers door de Heilige Geest gedreven werden woorden op te schrijven die rechtstreeks van God kwamen. De belangrijkste tekst die hierover spreekt, staat in 2 *Timotheüs* 3:

Alle Schrift is door God ingegeven en nuttig om te leren, te weerleggen, te verbeteren en te onderwijzen in [de] gerechtigheid. (2Tm 3:16).

De “Schrift” is de Bijbel, het Woord van God. “Door God ingegeven” is in de oorspronkelijke taal één woord. Letterlijk staat er ‘Godgebla-

zen', wat kan slaan op 'door God uitgeblazen' of ook op 'door God ingeblazen'. Het is allebei waar. Als je zegt dat God de woorden van de Schriften 'uitgeblazen' heeft, legt dat de nadruk op het feit dat de woorden van de Schrift *Zijn* woorden zijn, woorden die uit Hem zijn voortgekomen en zijn opgeschreven zoals Hij wilde dat ze opgeschreven werden. Als je zegt dat het woorden zijn die Hij heeft 'ingeblazen', legt dat de nadruk op het feit dat Hij ze in mensen blies en dat Hij Zijn woorden door menselijke instrumenten in de Schrift heeft laten vastleggen.

Wat inspiratie niet is

Inspiratie is Gods werkzaamheid in de Bijbelschrijvers. De Heilige Geest werkte in de Bijbelschrijvers en leidde hen in het opschrijven van onfeilbare waarheid. Inspiratie betekent niet dat alles wat wordt meegedeeld, geïnspireerd is. Je vindt woorden en daden van de duivel en van slechte mensen, maar ook woorden en daden van heilige maar falende mensen.

Deze woorden en daden, zoals ze door de duivel of slechte of falende mensen zijn uitgesproken en verricht, zijn natuurlijk niet door God geïnspireerd. God inspireert niet tot zonde. Maar de schrijver van het betreffende Bijbelboek werd geïnspireerd om ons deze dingen zó voor te stellen als God dit heeft laten opnemen in Zijn geïnspireerde Woord. Door inspiratie ben ik er zeker van dat ik de werkelijke feiten en uitgesproken woorden lees en wel, zoals God ze ziet. Alleen God kan mij daarover onderwijzen.

Elementen van inspiratie

Een andere belangrijke tekst laat zien dat Bijbelschrijvers niet schreven op eigen initiatief, maar dat ze werden 'gedreven' of 'meegevoerd' ofwel 'gedragen' door de Heilige Geest:

Want niet door [de] wil van een mens werd ooit profetie voortgebracht, maar <heilige> mensen van Godswege hebben, door [de] Heilige Geest gedreven, gesproken. (2Pt 1:21)

Daardoor schreven ze niet hun eigen gedachten op, maar wat God wilde. Inspiratie is de werkzaamheid van de Heilige Geest in de Bijbelschrijvers op het moment van hun schrijven om precies die woorden te schrijven die Hij wilde.

Het vers uit 2 Petrus 1 leert ons dat er drie elementen in de inspiratie zijn:

1. *Het Goddelijk auteurschap*: God heeft Zijn Woord 'uitgeblazen', het komt van Hem; wat in de Bijbel staat is niet in de eerste plaats een schrijven *over* God, maar een schrijven *van* God
2. *Het menselijk instrument*: mensen zijn door God 'geheiligd' dat wil zeggen apart gezet om door Hem 'ingeblazen' te worden om neer te schrijven wat Hij wilde. Dat ging overigens niet ten koste van hun eigen stijl, zij waren niet slechts, om zo te zeggen, 'schrijfmachines'. Om twee voorbeelden te noemen: De schrijfstijl en literaire kwaliteiten van Jesaja zijn volgens sommige kenners dieper en schitterender dan bijvoorbeeld die van Shakespeare. De taal van Amos, de boer, klinkt heel anders. Zijn stem schalt over het marktplein van Bethel en hij gebruikt stevige, niet mis te verstane taal. Hij is recht voor zijn raap.
3. *Het geschreven resultaat*: het product van het 'blazen' van God en het door de Geest 'gedreven zijn' van de schrijvers is het Woord van God zoals je dat in je handen mag hebben en kunt lezen.

Mensen gebruikt

God heeft gebruikgemaakt van mensen. Dat maakt de Bijbel ook menselijk, voor mensen bedoeld en geschikt. De mensen die God gebruikte, waren geen machines. In het gebruik dat God van hen maakte, degradeerde Hij hen niet tot mechanische werktuigen. God gebruikte elke Bijbelschrijver op een manier dat zijn eigen identiteit volledig behouden bleef. Tegelijk vormde God hun gedachten

en gevoelens zo, dat ze deze foutloos opschreven. Elke uiting van emotie van de schrijver zelf, zelfs elke uitspraak van de satan, staat in het Woord van God omdat God de Bijbelschrijver ingaf dat zó op te schrijven. Hij legde beslag op alles wat de mens is en bestuurde de schrijver zo, dat deze alles weergaf *wat* Hij wilde en *zoals* Hij het wilde.

Hierdoor kun je er zeker van zijn dat er in het oorspronkelijke Woord van God geen enkele onwaarheid, verdraaiing, of zelfs maar vergissing staat. Gods Geest heeft erover gewaakt dat het gewoon-menselijke spraakgebruik van de Bijbelschrijvers bewaard bleef voor fouten. In het dagelijks leven waren die Bijbelschrijvers soms ongeletterde mensen, vissers, herders, mensen die dialecten spraken, blunders maakten. Toen zij echter de Bijbelboeken schreven, leidde de Geest hen zodanig, dat niets van die blunders terecht kwam in de Geschriften die je van hen in de Bijbel hebt.

De Heer Jezus: God en Mens

Er is een zekere vergelijking te maken tussen de Bijbel en de Heer Jezus. Bij de Menswording van de eeuwige Zoon was de Geest van God actief betrokken (*Lk 1:35*). Evenzo was de Geest van God actief betrokken bij het ontstaan van de Bijbel. De Heer Jezus is waarachtig God en volmaakt Mens. Hij is het vleesgeworden Woord. Wat Goddelijk is, is geopenbaard in de Mens Jezus op aarde. Zijn geboorte, Zijn toenemen in wijsheid en grootte, Zijn gebeden, vermoeidheid, honger, dorst, verdriet, lijden, Zijn dood, het is allemaal volkomen verweven met de volmaakte Mens Die Hij is.

Ook nu Hij in de hemel is, is Hij daar als de volmaakte Mens. Hij blijft de volmaakte Mens tot in eeuwigheid. Nooit zal Hij ophouden Mens te zijn. Hij is Mens geworden om het tot in alle eeuwigheid te blijven. Hij is de Zoon des mensen aan de rechterhand van God. Juist omdat Hij Mens is, kan Hij vandaag meelijden met jouw zwakheden. Tevens blijft Hij, Die Mens geworden is, wat Hij altijd was:

de eeuwige Zoon, Die alles wat Hij geschapen heeft, draagt door het woord van Zijn kracht (*Hb 1:3*).

Inspiratie: een controleerbaar wonder

Het lezen van de Bijbel werpt alleen vruchten af, als je leest vanuit de innerlijke overtuiging dat je te maken hebt met een door God Zelf geïnspireerd boek. Het vraagstuk van de inspiratie is van levensbelang voor ieder mens. Wil de lezer de Bijbel met vrucht kunnen lezen, dan moet voor hem vaststaan dat de Bijbel woordelijk, volledig en foutloos is geïnspireerd. Hoe de inspiratie van de Bijbel precies in zijn werk is gegaan, is niet uit te leggen. Dat hoeft ook niet. Het betreft hier een net zomin uit te leggen wonder als de Menswording van de eeuwige Zoon.

Je kunt het ook vergelijken met de nieuwe geboorte van een zondig mens. In *Johannes 3* zegt de Heer Jezus daarvan:

De wind waait waarheen hij wil, en u hoort zijn geluid, maar u weet niet waar hij vandaan komt of waar hij heen gaat; zo is ieder die uit de Geest geboren is. (Jh 3:8)

Hoe een nieuwe, geestelijke geboorte in zijn werk gaat, is niet na te gaan. Het is ermee als met de wind. Daarvan weet je ook niet waar hij vandaan komt of waar hij heen gaat. Het is trouwens opmerkelijk dat het woord voor 'wind' in het Grieks hetzelfde woord is dat ook 'geest' betekent.

Wat je wel kunt waarnemen, is zijn geluid. Je hoort de wind waaien, je ziet de gevolgen ervan aan de bladeren van de bomen en de golven van de zee. Daaraan weet je dat hij er is. Zo is het met de nieuwe geboorte. Je weet niet hoe die tot stand is gekomen, maar je merkt dat die er is.

Iemand die opnieuw, uit God, geboren is, zal daarvan de bewijzen leveren. Zo maakt de Bijbel zelf duidelijk wat zijn waarde is, een waarde die is te controleren in de mensen die geloven dat de Bijbel Gods Woord is. Aan de vruchten wordt de boom gekend (*vgl. Mt*

7:15-20). Het Woord van God bewijst zichzelf in het leven van wie het Woord gelooft:

En daarom ook danken wij God onophoudelijk, dat u, toen u [het] woord van [de] prediking van God hebt ontvangen, het hebt aangenomen niet als een woord van mensen, maar, zoals het waarlijk is, als Gods Woord, dat ook werkt in u die gelooft. (1Th 2:13)

5. Aanvallen op de Bijbel

Ondermijning van Gods Woord

Als je bij jezelf en ook om je heen de machtige uitwerking van het Woord van God ziet, is het geen wonder dat de satan probeert de kracht van het Woord van God te ondermijnen. Al sinds de schepping, dat wil zeggen duizenden jaren lang, wil hij bij mensen de indruk wekken dat God niet precies bedoelt wat Hij heeft laten opschrijven. Over zijn eerste, en meteen succesvolle poging om die indruk te wekken, hebben we het al gehad. Dat is bij Eva in het paradijs.

Hij verdraaide wat God had gezegd en stelde Hem voor als een alles verbiedende God, terwijl God de mens juist alles gegeven had. Omdat Eva reageert, kan hij doorgaan met zijn leugenachtige voorstelling van God en stelt hij Hem aan Eva voor als een leugenaar. God had gezegd dat de mens zou sterven als hij van de boom van goed en kwaad zou eten (*Gn 2:17*). Maar satan zegt dat God liegt, want zo zegt hij glashard tegen Eva: *“U zult zeker niet sterven”* (*Gn 3:4*). Nu de satan eenmaal een opening heeft gekregen, gaat hij door met zijn misleidende voorstelling van God. Hij stelt Hem voor als iemand die bewust iets voor de mens achterhoudt. Dat is wat hij vervolgens tegen Eva zegt: *“... God weet dat, op de dag dat u daarvan eet, uw ogen geopend zullen worden en [dat] u als God zult zijn, goed en kwaad kennend”* (*Gn 3:5*). Hiermee zaait hij achterdocht ten aanzien van de goedheid van God.

En zijn list slaagt. Eva kijkt naar de boom, waarvan ze niet mocht eten, op de manier die de satan had voorgesteld. Ze kijkt naar die boom door de bril die de satan haar heeft opgezet. Die ene boom zou haar gelukkig maken. Ja, ze wist het nu: God had het verboden

omdat Hij haar misgunde dat ze verstandig zou worden, dat ze als God zou worden. Ze neemt en eet van de vrucht en geeft er ook van aan Adam, die bij haar was en hij at er ook van.

De gevolgen van de leugen van de satan over God en het geloof van Eva daarin doen tot vandaag hun verwoestende werk. Wat toen gebeurde, herhaalt zich dagelijks in het leven van talloze mensen. De satan schildert God nog steeds voor als een God Die Zijn ware bedoelingen niet duidelijk heeft bekendgemaakt. Hij spiegelt de mensen nog steeds voor dat de Bijbel vol met onduidelijkheden en ook onwaarheden staat. Of hij maakt de mensen wijs dat ze theologisch geschoold moeten zijn om te kunnen doordringen tot de kern van wat God heeft gezegd. Of in elk geval dat ze bij theologisch geschoolde mensen moeten zijn om te begrijpen wat er nu echt staat.

Dwaalleer ontmaskerd

Je moet je niet laten misleiden! Als het je om de Heer Jezus gaat, zul je kunnen toetsen en onderzoeken wat de waarheid van de Bijbel is. Je zult dwaalleraren kunnen ontmaskeren, zodat ze je niet misleiden met hun dwalingen die vaak aangenaam, heel begrijpelijk en ook logisch klinken. Het sissen van de slang wordt vandaag de dag steeds sterker. Er zijn heel wat dwaalleringen, van heel subtiel tot heel grof. Er is echter slechts één waarheid.

We zullen een paar van deze dwaalleringen kort bekijken als een waarschuwing voor ons. Je kunt ze zomaar tegenkomen in bepaalde publicaties. Deze dwaalleringen woekeren voort als de kanker (2Tm 2:16). Daarna gaan we kijken wat de Bijbel voor ons wil betekenen als geestelijk 'groeimiddel', terwijl we door diezelfde Bijbel bepaalde 'groeiremmers' of 'vergiftigingspogingen' zullen leren onderkennen.

Om het gevaar ofwel de geloofsverwoestende uitwerking van dwaalleringen te illustreren wil ik een verhaal doorgeven dat ik

eens las. Het sluit ook aan op wat je hebt gezien van de werkwijze van *“de oude slang, die genoemd wordt duivel en de satan, ...”* (Op 12:9).

Een vrouw had op tv een vraaggesprek gezien met Harry Kuitert [vrijzinnig theoloog, 1924-2017] over diens nieuwste boek. Ze vond Kuitert toch wel sympathiek. Geen stellig-arrogante theoloog, maar een gewoon iemand met zo z'n vragen. Dat herkende ze, zij had ook zo haar vragen over het leven. Altijd ziek, altijd maar moe. Ze had in geen jaren een eindje kunnen fietsen en daar verlangde ze zo naar. Zou God wel luisteren naar haar bidden? En toen legde Kuitert uit dat Jezus niet echt God is. In een flits dacht ze: 'Natuurlijk! Hij is geen God, dat hebben mensen er maar van gemaakt. Hij kan mij niet horen en dus ook niet echt helpen.' Zo kwam ze tot de conclusie dat ze het toch allemaal zelf zou moeten doen. Dat gevoel had ze altijd al als het om mensen ging, maar nu was het dus ook waar van Gods kant. Hij zou haar nooit echt kunnen helpen.

Voor deze vrouw is het woord van de Heer Jezus: *“Komt tot Mij, allen die vermoeid en belast bent, en Ik zal u rust geven”* (Mt 11:28) een hol woord geworden. De kracht is er immers uit. Hoe zou een gewoon mens haar rust kunnen geven?

Het verhaal van deze vrouw staat symbool voor de ontgoocheling van velen die zijn uitgekeken op God, Jezus en de Bijbel. In deze ontgoochelde mensen zie je het resultaat van een vrijzinnige prediking door vrijzinnige voorgangers in vrijzinnige kerken en groepen. Zulke vrijzinnige theologen doen van zich spreken door dwaalleringen die de fundamenten van het christelijk geloof omverwerpen. Als ze sterven, is hun stem wel tot zwijgen gebracht, maar niet hun dwaalleringen. Er staan nieuwe dwaalleraren op die het vergif van hun dwaalleringen aanbieden. Het argeloze 'kerkvolk' dat zich aan hun uitgesponnen denkbeelden vergaapt, zal ontgoocheld worden, mogelijk hier op aarde al, maar zeker in de eeuwigheid.

Enkele dwaalleringen

De dwaalleringen van de zojuist genoemde Harry Kuitert zijn:

- Jezus is niet God;
- de Bijbel bevat geen geopenbaarde waarheden;
- alles wat wij mensen over Boven zeggen, komt van beneden, ook als wij zeggen dat het van Boven komt;
- in de Bijbel zijn allemaal mensen aan het woord die vertellen wat zij over God hebben ervaren.

Dit zijn stuk voor stuk dwaalleringen die het fundament van het christelijk geloof omverwerpen.

Kuitert is in de ontwikkeling van zijn denken aangekomen bij een soort ervaringstheologie, waarbij de Goddelijke openbaring wordt vervangen door de menselijke ervaring. Hij wil niet geloven op gezag van anderen, ook niet dat van de apostelen. Hij is zijn eigen gezag en maakt zijn eigen god. Kuitert is een vertegenwoordiger van een mondige en (post)moderne generatie, die alleen buigt voor inwendig gezag, voor wat men zelf als redelijk en aannemelijk kan aanvaarden.

Een tweede fundamentele dwaallering waar we naar moeten kijken is die van de loochening van de verzoening. Ook de verzoening behoort tot het fundament van het christelijk geloof. Theoloog Cees den Heyer (geb. 1942) is op zijn zoektocht naar de historische Jezus, zoals zoveel van zijn collega's, Jezus als Verlosser en Zaligmaker kwijtgeraakt. Hij zegt zelf: "Wie zich intensief bezighoudt met het onderzoek naar de historische Jezus, zal steeds meer moeite krijgen in te stemmen met de christologische dogma's."

Hij is het zicht op Jezus en op Pasen (verzoening en opstanding) kwijtgeraakt omdat hij is gaan twijfelen aan de historische betrouwbaarheid van de evangeliën. Hij is ten prooi gevallen aan het beproefde concept van de duivel, namelijk twijfel zaaien, een concept

dat vanaf het begin van de mensheid zijn duizenden heeft verslagen: “Is het echt zo dat God gezegd heeft: ...?” (Gn 3:1).

Een derde voorbeeld van een dwaallering zien we in theoloog Nico ter Linden (1932-2018). Deze dwaallering gaat over het Woord van God zelf, over het gezag ervan. Hij zegt: “Als er staat ‘en God zei’ betekent dat ‘ik stel mij God voor als iemand die gezegd heeft.’” Hij zegt daarmee dat de Bijbel een boek is met puur menselijke verhalen. Hij wil er niet van weten dat God Zichzelf in Zijn Woord openbaart. Voor hem ligt de waarde van de Bijbel daarin, hoe je die *ervaart*. Het gevolg is de opwaardering van het mensbeeld ten koste van Wie God is. Hij heeft de Bijbel herschreven onder de titel *Het verhaal gaat ...* en heeft er een boek van gemaakt met zijn eigen verhaal, zoals hij de Bijbel ervaart. Zijn verhaal gaat ten koste van wat God heeft gezegd.

Echt of vals

Deze drie dwaalleringen – over de Heer Jezus, de verzoening en het Woord van God – hebben gemeenschappelijk dat de Bijbel niet het woordelijk, volledig en foutloos geïnspireerde Woord van God is. Elke dwaallering over de Bijbel of een waarheid van de Bijbel ontstaat als de Bijbel wordt onderworpen aan het menselijke verstand in plaats van andersom. Deze drie dwaalleringen staan model voor andere dwaalleringen die uit de koker komen van de mens die zich niet aan Gods Woord wil onderwerpen, maar probeert Gods Woord te onderwerpen aan zijn eigen verduisterde denken. Het is ondoenlijk, en ook niet nodig, om alle dwaalleringen te onderzoeken. Om een dwaling te ontmaskeren is slechts één ding nodig: de waarheid, dat wil zeggen het Woord van God, *kennen*.

Het bekende voorbeeldje van iemand die een opleiding krijgt om valse bankbiljetten op te sporen, illustreert dat. Zo iemand hoeft zich niet te verdiepen in de veelheid aan valse bankbiljetten die al in omloop is. Daarvan is het einde zoek. Er komen steeds weer nieuwe vervalsingen bij. Zijn opleiding bestaat erin dat hij de eigenschappen

van een echt bankbiljet door en door in zich opneemt. Hij betast en bekijkt het echte biljet tot het een deel is van hemzelf. Geef hem dan een stapel echte bankbiljetten en stop er een paar valse tussen. Als hij de stapel door zijn handen laat gaan, zal hij de valse er feilloos tussenuit plukken omdat ze afwijken van de echte. Kort gezegd: De dwaalleringen zijn vele, de waarheid is één. De ene waarheid ontdekt elke dwaallering omdat het kenmerk van een dwaallering is dat zij afwijkt van de waarheid.

Het Woord van God en de traditie van mensen

Naast Schriftkritiek zoals hierboven genoemd, is het ook nodig iets te zeggen over de traditie. Bij Schriftkritiek gaat het om het loochenen, het afdoen of ontkennen van de waarheid van Gods Woord. Je hebt gezien op welke wijze de satan mensen daartoe brengt. Bij traditie komt een ander gevaar om de hoek kijken. Traditie hoeft niet tot Schriftkritiek te leiden, maar kan de kerk wel afbrengen van de Schrift als enige bron van Goddelijk gezag.

Het woord 'traditie' komt in de Schrift zowel in gunstige als in ongunstige zin voor. Het woord wordt gebruikt met betrekking tot godsdienstig onderwijs dat van de een op de ander overgaat. Als dit onderwijs van God komt, heeft traditie zeker gezag. Als het van mensen komt, kan het niet gezaghebbend zijn en moet de waarde ervan aan de Schrift worden getoetst, voordat je het kunt aanvaarden. De inzetten en overleveringen van de farizeeën bijvoorbeeld waren van mensen.

Traditie krijgt een ongunstige betekenis wanneer het wordt toegevoegd aan, of afleidt van het Woord van God. De Schrift, en alleen de Schrift, blijft de onvervangbare standaard voor toetsing. De Schrift is ook altijd beschikbaar om vage tradities te corrigeren. Voorwaarde is dat je de Schrift daar werkelijk voor gebruikt (2Tm 3:16).

Als tradities net zo belangrijk worden als het Woord van God, is het resultaat dat de traditie boven het Woord van God wordt geplaatst. Je ziet dan dat het Woord van God

- wordt nagelaten (*Mk 7:8*),
- teniet wordt gedaan (*Mk 7:9*),
- wordt overtreden (*Mt 15:3*) en
- krachteloos wordt gemaakt (*Mt 15:6; Mk 7:13*).

Belijdenisgeschriften

Kort iets over belijdenisgeschriften voor wie daarmee onbekend is. Ik citeer uit een verslag wat ene ds. Neele op 21-02-2002 op een Regiodag van een Vrouwenbond daarover zei:

Het is niet zo, dat de belijdenisgeschriften hetzelfde gezag hebben als het Woord van God. We mogen echter wel zeggen, dat alles uit de belijdenissen volledig uit de Schrift genomen is. Het Griekse woord voor belijdenis betekent dan ook: 'hetzelfde zeggen'. Daarom hebben onze belijdenisgeschriften – niet geïnspireerd maar wèl onder leiding van de Heilige Geest opgesteld – ook gezag. Wij kunnen elkaar erop aanspreken.

De belijdenisgeschriften verbinden ons met de kerk der eeuwen en met de kerk in alle plaatsen. Als wij van de inhoud kennis nemen, zullen we ontdekken dat het geen koele, technische uiteenzetting is, maar dat het hart van de kerk erin klopt. Ze zijn ook nu nog dierbaar voor het volk des Heeren en tot onderwijs van de ziel.*

Belijdenisgeschriften zijn een veelzeggend voorbeeld van een traditie die een verraderlijke vervanging van het Woord van God tot

* <https://www.digibron.nl/viewer/collectie/Digibron/id/388b48fe-266ce0b0c4efbf1c7dae81da>

(website bezocht op 13 augustus 2020)

gevolg heeft. Dit zie je al in de kiem aanwezig in het zojuist aangehaalde citaat. Men wil de Bijbel in zijn volle gezag handhaven, terwijl men daarnaast echter ook gezag toekent aan een bepaalde vorm van belijdenis. Dat zal men niet vlug toegeven. Ik hoop duidelijk te maken dat dit, hoewel in veel gevallen onbedoeld, toch vaak de praktijk is waar belijdenisgeschriften een rol spelen. Een van onze kinderen, die op een reformatorische school zat, kreeg over de belijdenisgeschriften te horen: Je kunt wel zien hoe belangrijk de belijdenisgeschriften zijn, want bij ons zitten ze samen met de Bijbel in één kaft.

Er wordt wel beweerd dat alleen de Schrift bindend gezag heeft. De praktijk bewijst echter dat ook aan belijdenisgeschriften bindend gezag wordt verleend, waaraan men zich heeft te onderwerpen. Wie dat niet doet, kan geen deel van de kerkelijke gemeenschap uitmaken. Op deze manier wordt een menselijk product, waarin overigens best behartigenswaardige dingen kunnen staan, op één lijn gesteld met de door God geïnspireerde Schriften.

Een waar gebeurd voorbeeld, dat helaas geen uitzondering is, illustreert het denken van velen: 'Een onderwijzer beweerde dat de uitspraak 'de doop is in de plaats van de besnijdenis gekomen' in de Schrift voorkwam. Hem werd gevraagd waar de tekst stond. Hij bladerde tevergeefs in de Bijbel. Toen merkte zijn vrouw op: Ik geloof niet dat het in de Bijbel staat, maar in de belijdenis of het doopformulier. De reactie van haar man was kenmerkend: Nou ja, dat is toch eigenlijk hetzelfde.'

Alleen de Schrift heeft gezag

Ook daar, waar men geen officiële belijdenisgeschriften heeft, kunnen commentaren over de Bijbel die plaats innemen. Dit is het geval als men alleen een bepaalde uitleg aanvaardt als die komt van een schrijver die men een onbetwist gezag toekent. De uitleg van die schrijver mag juist zijn, hij mag door een zeker gezag worden gekenmerkt, maar hij is geen geïnspireerde schrijver. Als belijde-

nisgeschriften, van welke kerk of groep ook en in welke vorm ook, ontaarden in een kerk- of gemeenteleer met een bindend karakter, moeten ze worden verworpen. Nooit mag aan woorden van mensen officieel gezag worden verleend, een gezag dat naar zijn aard alleen aan de Schrift toekomt.

Dat aan belijdenisgeschriften wel dit gezag wordt toegekend, blijkt onder andere uit officiële stukken van de kerk. Daarin komt regelmatig de uitdrukking voor dat een bepaalde leer 'strijdt met de Schrift en de belijdenis'. In krantenartikelen met kerkelijk nieuws en interviews op de radio worden 'Schrift en belijdenis' vaak in één adem genoemd. Dit is een onaanvaardbare gelijkstelling. Alleen de Schrift mag maatstaf van beoordeling zijn. In het licht van de Schrift blijkt dat verschillende artikelen van de geloofsbelijdenis niet juist zijn. Ik heb daarvan in het boekje 'Bekering en doop' met betrekking tot doop en besnijdenis een voorbeeld gegeven en aangetoond wat niet en wel naar de Schrift is.

Dit voorbeeld maakt duidelijk dat door het toekennen van gezag aan menselijke geschriften, een foute uitleg van de Schrift voor juist wordt verklaard. Dit is een schok voor iedereen die echt alleen voor het gezag van de Schrift wil buigen. Het is ook niet gering om Gods Woord te verdraaien en vervolgens te verklaren: dit bedoelt God. Je hoort weer het lispelen van de slang en dat te midden van zich orthodox noemende christenen, waarvan velen een oprechte eerbied voor de Schrift hebben. Ik hoop dat deze eerbied zover zal gaan, dat ze voor niets anders willen buigen dan alleen voor de Schrift.

Het gezag van de Schrift ter discussie

Eind 2001 laaide in 'evangelisch' Nederland een oude discussie weer op. Twee themanummers van het blad 'Bijbel en Wetenschap' waren gewijd aan de vraag 'Hoe lezen wij de Schrift'. Hiermee hangen vragen rondom Schriftgezag en de historische betrouwbaarheid van de Bijbel samen. Een belangrijk onderwerp in die discussie betreft de 'historische betrouwbaarheid' van *Genesis 1-11*. In deze

oude discussie – die met enige regelmaat steeds weer opblaait – wil men een onderscheid gaan aanbrengen tussen ‘wat er precies gebeurde’ en hoe dat, wat er precies gebeurde, ‘aan ons in de Bijbel wordt verteld’. Met andere woorden: Historisch gelooft men in het ontstaan van hemel en aarde, het bestaan van Adam, de zondeval enzovoort. Maar of het allemaal precies zo is gebeurd als ons op de eerste bladzijden van de Bijbel wordt meegedeeld, dat moeten we nader bekijken.

We hebben altijd wel geloofd dat de dagen waarover in *Genesis 1* wordt gesproken, dagen van 24 uur waren, maar nader wetenschappelijk onderzoek wijst uit dat het goed mogelijk is dat we te maken hebben met perioden van langere duur. Het is trouwens, volgens een ander artikel in genoemd blad, ook best mogelijk dat we *Genesis 1* als een gedicht moeten lezen. En je weet hoe dat met een dichter gaat: die bedient zich van dichterlijke vrijheid. Aan ons is de opdracht uit te zoeken, waar hij de werkelijkheid beschrijft en waar hij gebruikmaakt van dichterlijke vrijheid. Dit is in het kort wat ik begrijp van de nieuwe verschijningsvorm van de oude discussie.

Wat ik ook begrijp, is dat ik en iedere Bijbellezer in deze nieuwe manier van het lezen van de Schrift voor de verklaring van wat er staat feitelijk afhankelijk zijn van ‘mensen die het kunnen weten’, de wetenschappers. Mensen die taalkunde, biologie en andere takken van wetenschap beoefenen, kunnen de ‘eenvoudige’, niet-geschoolde lezer de bedoeling van de Bijbeltekst duidelijk maken. Of je zou jezelf in al die verschillende takken van wetenschap moeten bekwamen.

Maar zo is het niet! Frinsel sr. schreef eens: ‘Leert de Bijbel ons niet dat de Auteur van de grondtekst helemaal de bedoeling niet had om bij wetenschappers in het gevlei te komen?’ Zo is het!

Geleerd zonder onderwijs

Van de Heer Jezus werd opgemerkt door mensen die Zijn onderwijs hoorden: “*Hoe is Deze zo geleerd zonder onderwezen te zijn?*” (Jh 7:15).

Zij hadden van Zijn Persoon geen hoge pet op omdat Hij geen diploma op zak had. Hij was niet in de leer geweest bij aanzienlijke schriftgeleerden of op beroemde scholen. Hij was in de leer geweest bij Zijn Vader (*Jh 7:16; Lk 2:49*). Dat maakte het grote verschil uit. Daarom *“stonden zij versteld over Zijn leer, want Hij leerde hen als iemand Die gezag heeft, en niet als de schriftgeleerden”* (*Mk 1:22*).

Zijn discipelen hadden evenmin een ‘theologische’ opleiding gehad of een Bijbelschool doorlopen. Toen zij hun mond openden en vrijmoedig getuigden van de Heer Jezus, merkten de ‘theologen’ van die dagen dat de discipelen *“ongeletterde en eenvoudige mensen waren ... en zij herkenden hen dat zij met Jezus waren geweest”* (*Hd 4:13*).

Paulus was een man die geweldig geleerd was. Hij had het beste onderwijs genoten, was buitengewoon ijverig en blonk in zijn ijver voor de overleveringen van de vaderen in het Jodendom uit boven zijn leeftijdgenoten (*Hd 22:3; Gl 1:14*). Wat was het resultaat? Dat hij een vervolger van de gelovigen en een verwoester van de gemeente werd. Toen hij tot bekering was gekomen, leerde hij, voor zover die geleerdheid hem verhinderde de Heer Jezus beter te leren kennen, om al zijn geleerdheid van nul en generlei waarde te achten *“om de uitnemendheid van de kennis van Jezus Christus, mijn Heer, ...”* (*Fp 3:8*).

Het is niet verkeerd om veel te weten en een goed verstand dat je hebt gekregen te gebruiken. Je bent dat laatste zelfs verplicht. De grote vraag is echter h^oe je het gebruikt en waar het je toe brengt. Petrus zegt dat we de ‘lendenen van ons verstand moeten omgorden’, dat betekent dat we ons verstand dienstbaar moeten maken (*1Pt 1:13*).

Letterlijke, historische Adam

Als het verstand gaat heersen over het Woord van God, komen er vragen aan de orde zoals ze gesteld zijn in de aangehaalde themanummers van ‘Bijbel en Wetenschap’. Een van de vragen die worden gesteld, is of de aanname van een letterlijke, historische Adam echt net zo belangrijk is als het geloof in de letterlijke, historische Chris-

tus. Maar, zeg ik, als er geen letterlijke, historische ‘eerste Adam’ is geweest, wie garandeert dan dat er wel een letterlijke, historische ‘laatste Adam’ – dat is CHRISTUS – is geweest (1Ko 15:45)? De Schrift vormt één geheel en kan niet verbroken worden (Jh 10:35).

Indien de aanname van een letterlijke, historische Adam niet even belangrijk is als het geloof in de letterlijke, historische Christus, verliest elke verwijzing in het Nieuwe Testament naar de door God letterlijk en historisch geschapen Adam zijn letterlijke en historische betekenis. Een volgende vraag die zich direct opdringt, is of we dan ook wel moeten geloven in een letterlijke en historische zondeval. Het is mij een raadsel hoe we Adam moeten duiden als we niet te maken hebben met een letterlijke en historische persoon. Het is vermetel een vraag over de historiciteit van Adam te stellen. Wat is het nut ervan? Levert het een bijdrage aan de betrouwbaarheid van en de bewondering voor de Schrift? Nee! Integendeel. Het stellen van dergelijke vragen zet ieder die daarover met zichzelf en anderen in discussie gaat op het verkeerde been.

Alles in de Schrift is belangrijk, want alle Schrift is van God. Wie zou het wagen om bepaalde uitspraken van de “*alleen wijze God*” (Rm 16:27) met elkaar te vergelijken met het doel uit te maken welke uitspraken belangrijk en welke niet zo belangrijk zijn? Alles in de Schrift is belangrijk, want *alle* Schrift is van God ingegeven.

Alles is belangrijk

Zeker, ik zie ook wel dat er verschillende onderwerpen in de Schrift aan de orde komen en dat al die verschillende onderwerpen een verschillende reikwijdte en soms ook een verschillend niveau hebben. Maar dat mag mij nooit tot het afwegen van de belangrijkheid ervan brengen. *God* heeft gesproken en *dus* is het belangrijk. Onderwerpen die mij niet rechtstreeks raken, bijvoorbeeld bepaalde voorschriften voor de Joden, zijn net zo belangrijk als de onderwerpen die mij direct aangaan en boeien. Mensen kunnen boeken schrijven en hun boek indelen in meer en minder belangrijke hoofdstukken. De Bijbel

is geen menselijk geschrift met de belangrijke dingen in grote letters en de minder belangrijke dingen in kleine lettertjes.

In 'Theologische Verkenningen 3' over 'Het gezag van de Bijbel' las ik in een bijdrage:

Natuurlijk is in de Bijbel niet alles even belangrijk, als we het zo mogen zeggen. Romeinen 7 en 8, 1 Korinthiërs 15, de opstandingsgeschiedenis, de hoofdstukken uit het troostboek van Jesaja, staan dichterbij het centrum van de verkondiging dan b.v. een hoofdstuk uit Ezra of Nehemia. Het haar en de nagels ... horen ook bij het lichaam, zo goed als hart en longen. Maar het een is wel van meer belang dan het andere. We zouden intussen niet graag de minder belangrijke leden missen.

De redenering dat 'het een wel van meer belang is dan het andere' deugt niet.

De leden van het lichaam

De vergelijking tussen de leden van het lichaam deed me denken aan 1 Korinthiërs 12. Laten we eens kijken of daar ook over minder en meer 'belangrijke' leden wordt gesproken. Wat staat daar? Er wordt daar gesproken over 'zwakkere' leden, 'minder geëerde' leden en ook 'aantrekkelijke' leden (1Ko 12:22-23). Over een verschil in belangrijkheid wordt niets opgemerkt. De conclusie trof me:

Maar God heeft het lichaam zó samengesteld, dat Hij aan het mindere overvloediger eer gegeven heeft, opdat er geen verdeeldheid in het lichaam is, maar de leden voor elkaar gelijke zorg dragen. (1Ko 12:24-25)

Verder kwam de gedachte bij me op dat je op eenzelfde manier naar de teksten van de Bijbel kunt kijken. Elk vers en elk gedeelte dat in de Bijbel staat, heeft zijn eigen betekenis. Dat geldt zelfs voor elke letter en elk letterteken, tot het kleinste letterteken toe, zoals we in Mattheüs 5 hebben gezien (Mt 5:18). Dat ik van een bepaald vers of

gedeelte niet direct onder de indruk kom, dat het voor mij ‘niet zo dicht bij het centrum van de verkondiging staat’, zegt niet iets over het vers of gedeelte, maar over mij. Blijkbaar ben ik er nog niet aan toe de schoonheid en verhevenheid van dit woord ‘in het centrum van de verkondiging’ te zien, dat wil zeggen in verbinding met de Heer Jezus. Hij is immers het centrum van het Woord en behoort het ook te zijn van de verkondiging.

Ezra en Nehemia

In het citaat uit de bijdrage worden Ezra en Nehemia aangehaald als voorbeelden van Bijbelgedeelten die niet zo dicht ‘bij het centrum van de verkondiging staan’. Dat is duidelijk een onterechte bewering. Wie iets meer dan oppervlakkig kennis neemt van deze Bijbelboeken, zal zien dat het in *Ezra* gaat om de herbouw van het altaar en de tempel, en dat het in *Nehemia* gaat om de herbouw van de muren van Jeruzalem. Ik zou zeggen dat deze boeken juist geweldig aansluiten bij het centrum van de verkondiging. Het gaat daar nota bene om de woonplaats van God te midden van Zijn volk. Hierin is een schitterende verwijzing te zien naar de Heer Jezus, in Wie God te midden van Zijn volk is komen wonen.

Ik weet heus wel dat alleen het geloof in de Heer Jezus eeuwig leven geeft, want alleen de Heer Jezus kon het werk dat daarvoor noodzakelijk is, volbrengen. Dat heeft Hij ook gedaan. Ik heb mijn behoudenis niet aan bijvoorbeeld Adam te danken. Maar daar gaat het niet om als we het hebben over een verschil in belangrijkheid. Het gaat erover hoe we Schrift benaderen en dan is elke uitspraak ervan geladen met Goddelijke gezag en Goddelijke volmaaktheid en daarom Goddelijk belangrijk, ongeacht of ik er iets mee kan of niet.

Geloofskennis en theologie

Om de oude discussie in de nieuwe jas te kunnen volgen is het, zo wordt gezegd, noodzakelijk het onderscheid te aanvaarden tussen geloofskennis van het hart en de wetenschappelijke verantwoor-

ding daarvan met het logisch verstand. Maar waar vind ik in de Schrift enige aanwijzing dat *God* wil dat we de Schrift op die twee manieren benaderen? Zo'n tweedeling is in de Bijbel niet te vinden. De Schrift geeft voor een dergelijke tweeledige benadering ook niet de geringste aanleiding.

De tweedeling in gelovig lezen en wetenschappelijk lezen is een door mensen uitgevonden splitsing. Daarom is het aanbrengen van deze opsplitsing verwerpelijk. Het is net zo dwaas als de veronderstelling dat een jongeman een brief van zijn geliefde eerst 'wetenschappelijk' en vervolgens 'met zijn hart' zou moeten lezen.

Wat niet uit de Geest is, is uit het vlees en is vijandschap tegen God. De Schrift vraagt gelovige aanvaarding van elke letter die erin staat. Elke jota, dat is de kleinste letter van het Hebreeuwse alfabet, of tittel, dat is het kleinste letterteken (*Mt 5:18*), is door Gods Geest ingegeven en daarom van belang "om te leren, te weerleggen, te verbeteren en te onderwijzen in [de] gerechtigheid" (*2Tm 3:16*).

Elke studie van Gods Woord moet uitgaan van een gelovig, onvoorwaardelijk accepteren van alle historische feiten. Zeker kan een gelovige de Schrift niet leren kennen zonder erover na te denken. Hij zal dat juist graag doen (*Ps 1:2*). Elke uitkomst van zogenaamd wetenschappelijk onderzoek die twijfel zaait over de historische feiten en daardoor in botsing komt met wat voor het geloof geen vraag is, is voor het geloof verwerpelijk. "[Het] geloof nu is [de] zekerheid van wat men hoopt, [de] overtuiging van wat men niet ziet" (*Hb 11:1*).

Letterlijk en historisch waar

In genoemd tijdschrift wordt ook de vraag naar letterlijke en historische waarheid ter discussie gesteld. Die vraag volgt automatisch op de vraag of het wel zo belangrijk is om aan te nemen dat er een letterlijke, historische Adam is. Als argument om de vraag naar letterlijke en historische waarheid ter discussie te stellen krijgt de

lezer te horen: Die vraag is door mensen bedacht en staat niet in de Bijbel, en wordt in dat Boek ook niet opgeroepen. Mijn reactie: Natuurlijk staan zulke vragen niet in de Bijbel. Voor het geloof zijn dit ook geen vragen. Zulke vragen zijn, aldus het artikel, een totaal verkeerd uitgangspunt, want die suggereren dat we het verleden terug kunnen roepen en kunnen controleren of ze feitelijk gebeurd zijn. Inderdaad, zeg ik, dat kunnen we niet. En ik voeg er direct aan toe: Dat hoeven we ook helemaal niet!

Het past ons, nietige schepseltjes als wij zijn, niet om God in Zijn handelingen te controleren of na te rekenen. “Door [het] geloof begrijpen wij” (Hb 11:3). Dat is echter niet de oplossing die in het artikel wordt aangedragen. Hoe ik dan wel met de Bijbel moet omgaan met betrekking tot wat historisch en letterlijk waar is, wordt in het artikel als volgt samengevat: ‘Het gezag en de kracht van de Bijbel ligt niet in de bewijsbare foutloosheid van de tekst van het Boek, maar in de merkbare werkelijkheid van het gebeuren in datzelfde boek.’ Mijn reactie: Deze formulering geeft ruimte aan de gedachte dat het niet gaat om de *bewoording* van de Bijbel, maar om de *boodschap* van de Bijbel.

Hier heb je de oude list van de duivel die jou wil laten geloven dat het niet om de ‘verpakking’, maar om de inhoud gaat. Opnieuw zie je hier een oude discussie in een nieuw jasje. Het gaat juist wel om de ‘verpakking’, dat wil zeggen om de woorden. We hebben in de woorden van de geïnspireerde Schrift het voorbeeld, het model, het patroon van de gezonde woorden (2Tm 1:13). Daaraan kun je je vasthouden.

Theologie

De tak van wetenschap die de grootste aanval doet op het gelovig en onderworpen aanvaarden van wat de Schrift zegt, is die van de theologie. De ‘theologie’ verbeeldt zich op wetenschappelijke, verstandelijke wijze met de Bijbel bezig te zijn, om zo achter de waarheid van Gods Woord te komen. Theologie is een vak

geworden dat iedereen met een goed verstand in staat is te beheersen. Hoe het met iemands hart gesteld is, of iemand leven uit God heeft en de Heilige Geest inwonend heeft, komt niet aan de orde bij de inschrijving aan een doorsnee theologische faculteit. Wie gediplomeerd van de theologische hogeschool komt, kan het weten, bij hem of haar moet je zijn met je vragen over de Bijbel.

NB Ik heb het niet over personen en hun motivatie om een theologische opleiding te volgen. Er zijn toegewijde gelovigen die een theologische opleiding hebben gevolgd om daarmee de Heer en de Zijnen te dienen. Het gaat me om het vak theologie en de waarde die daaraan in zijn algemeenheid in de christenheid wordt toegekend.

Met betrekking tot een aanstelling of bevestiging door mensen op grond van een diploma, of iets dergelijks, geeft het eerste vers van *Galaten 1* een duidelijke aanwijzing. In de aanstelling tot het apostelschap van Paulus heeft geen mens de hand gehad (*Gl 1:1*). De gewoonte die in bijna de hele christenheid heeft postgevat, om mensen op een officiële of officieuze manier in de bediening van enig ambt te stellen of uit te zenden, gaat in tegen de aanwijzingen die de Schrift hier geeft.

Een theologische opleiding met een 'erkend' diploma op grond waarvan iemand een bepaalde positie in de christenheid kan innemen vindt geen grond in de Schrift. Het is nooit Gods bedoeling geweest op die wijze Zijn Woord aan mensen bekend te maken en ze daardoor te vormen voor een dienst in Zijn gemeente. Om Zijn Woord uit te leggen heeft de Heer Jezus gaven aan de gemeente gegeven (*Ef 4:11*). Deze gaven zijn mensen die Hijzelf in Zijn 'school' heeft gevormd. Zij kennen Hem en zijn door hun dagelijkse omgang met Hem bekend geraakt met Zijn gedachten.

Vertalingen

Het zal duidelijk zijn dat er van alle Bijbelboeken slechts één origineel handschrift bestaat. Dat is het boek of de brief zoals die van

de hand van de schrijver is verschenen. Alles wat daarna als Bijbel is verschenen, is ontstaan door overschrijven – later: drukken – en vertalen. Alleen wat origineel geschreven is, is geïnspireerd. In het overschrijven, drukken en vertalen kunnen fouten geslopen zijn. In vertalingen die zijn gemaakt door gelovigen die zich hun afhankelijkheid van de Heilige Geest bewust zijn geweest, zijn dat nooit fouten geweest waardoor de boodschap van de Bijbel onduidelijk is geworden. Van de originele handschriften is niets meer te vinden. Het zoeken naar die handschriften heeft althans tot nu toe niets opgeleverd.

De Bijbel die we vandaag in onze taal hebben, is een vertaling van de oudste overschrijvingen die zijn gevonden, die dus zo dicht mogelijk bij het origineel liggen. Door onderzoek en opgravingen worden soms stukken tekst ontdekt die nog net weer wat ouder en mogelijk nog weer wat betrouwbaarder zijn. Hierdoor is het mogelijk dat een bepaald woord in een nieuwere vertaling vervangen wordt door een ander, meer oorspronkelijk woord.

Daar komt nog bij dat ook onze hedendaagse taal een ontwikkeling heeft doorgemaakt en zal blijven doormaken. Daardoor kan het nodig zijn om bepaalde woorden uit de oorspronkelijke tekst door een ander woord met dezelfde betekenis in de hedendaagse taal te vertalen. Als Godvrezende mannen en vrouwen zich hiermee bezighouden, zal er aan de bedoelingen van God met Zijn Woord niet tekort worden gedaan.

Moderne Bijbelvertalingen

Het is in dit verband nodig om te waarschuwen voor moderne Bijbelvertalingen waaraan modernistische, ongelovige mensen, die de Geest niet hebben, hebben meegewerkt. Hun vertaalmethode gaat niet uit van de overtuiging dat Gods Woord van A tot Z Gods Woord is, maar van wat vandaag de dag voor de lezer gepast en

begrijpelijk gedacht wordt. Een voorbeeld daarvan is een moderne vertaling waarin het woord 'hel' niet voorkomt. Dan wordt er geen recht gedaan aan de grondtekst, hoewel dat soms wordt beweerd.

Wie vertaalt, moet recht doen aan wat er is gezegd, al zou dat de vertaler nog zo ouderwets of cultuurvreemd lijken. Het is bij mensen al ongepast om woorden te verdraaien, laat staan bij God. Dit is des te arglistiger als er wordt beweerd dat 'de Bijbeltekst brontaal getrouw en doeltaal gericht' is. Wat dat betreft, zijn bijvoorbeeld de samenstellers van 'Het Boek' zo eerlijk om hun weergave van de Bijbel geen *vertaling* van de Bijbel te noemen, maar een *parafrase*, dat is een verklarende omschrijving.

Tijdgebonden

Naast het leveren van een ondeugdelijke vertaling is ook het tijdgebonden verklaren van Bijbelgedeelten een effectief middel om de Bijbel te ontkrachten. Met tijdgebondenheid bedoel ik hier dat men van sommige gedeelten verklaart dat die hun tijd hebben gehad. Voor vandaag zouden ze niet meer gelden. Wat Paulus in *1 Korinthiers 11:1-16* schrijft over de verhouding tussen man en vrouw, gold, zo zegt men, voor toen.

Zeker, er is in de Bijbel sprake van onderwerpen die je 'tijdgebonden' zou kunnen noemen. Maar de Bijbel geeft dat dan ook zelf duidelijk aan. Zo is er een onderscheid te zien tussen een tijdperk onder de wet en een tijdperk onder de genade (*Jh 1:17; Rm 6:14*). Met die bepaalde tijdperken hebben weer bepaalde voorschriften te maken die voor die tijd gelden. Die voorschriften zul je moeten bekijken naar de betekenis die zij hadden in de tijd waarvoor ze gelden. Tevens zul je aan de Heer vragen wat ze voor jou nu in deze tijd betekenen. Maar dat is heel wat anders dan zeggen dat we er niets meer mee te maken hebben. Ze behoren tot 'alle Schrift' en zijn daarom 'nuttig' (*2Tm 3:16*).

Tegenstrijdigheden

Wat ook nog wel eens als wapen in de strijd tegen de Bijbel wordt gebruikt, is het wijzen op tegenstrijdigheden. Die tegenstrijdigheden kunnen op twee manieren gebracht worden. In de eerste plaats kan de natuurkunde of geschiedenis in strijd (lijken te) zijn met Bijbelse uitspraken. Ik heb daar al iets van gezegd, maar ik voeg er hier nog wat aan toe. Als er zogenaamd weer een tegenstrijdigheid wordt ontdekt, is dat meestal om triomfantelijk het ongelijk van de Bijbel aan te tonen. Er zijn niet veel mensen bezig om in gewone boeken te zoeken naar tegenspraak. Dat gebeurt wel met de Bijbel omdat men erdoor veroordeeld wordt. Zo is het ook met het vleesgeworden Woord, de Heer Jezus, gegaan (*Lk 20:20*).

In de tweede plaats kan er gewezen worden op (vermeende) tegenstrijdigheden tussen Bijbelgedeelten onderling. Inderdaad ontdek je bij een vergelijking van dezelfde geschiedenissen in *Samuel* en *Koningen* enerzijds en *Kronieken* anderzijds een enkele keer een verschil in getallen. Na even doorlezen en rustig vergelijken, wordt meestal duidelijk waar de oorzaak ligt. Verschillen waar je niet uitkomt, kun je laten rusten.

Ik wil op nog één opmerkelijk verschil wijzen. In *Spreuken 26* staat dat je een dwaas niet naar zijn dwaasheid moet antwoorden en in het direct daaropvolgende vers staat dat je een dwaas wél naar zijn dwaasheid moet antwoorden (*Sp 26:4-5*). Hoe is dat nu met elkaar te rijmen? Je moet je niet van de wijs laten brengen, maar goed lezen. De reden waarom je het in het ene geval niet en in het andere geval wel moet doen, staat erachter. Het hangt af van de omstandigheden. Je moet een dwaas niet naar zijn dwaasheid antwoorden in een geval dat je daardoor aan hem gelijk zou worden. In een ander geval moet je het wel doen, namelijk in het geval dat hij anders te veel van zichzelf denkt. In het ene geval gaat het om jou, in het andere geval om de dwaas. Ik wil er maar mee aangeven dat je niet onder de indruk hoeft te komen van de (vermeende) verschillen waarmee Bijbelcritici komen aanzetten.

6. Waarom de Bijbel lezen?

De Bijbel is voedsel

De Bijbel is voedsel, *geestelijk* voedsel wel te verstaan. Om geestelijk te groeien is het noodzakelijk erin te lezen. De Heer Jezus heeft gezegd: *“Niet van brood alleen zal de mens leven, maar van alle woord dat door [de] mond van God uitgaat”* (Mt 4:4). De Bijbel lezen is ook belangrijk voor je vorming, om als christen te leren leven. Je leert erdoor hoe je je als christen behoort te gedragen, hoe je kunt leven als een ‘mens Gods’. Je kennis neemt toe en je leert hoe je het Woord van God kunt gebruiken in het leven van elke dag. Anders gezegd: naast het nuttigen van de Schrift als voedsel, is hij belangrijk voor onderwijs en leiding. Zonder kennis van wat het Woord leert, kom je gemakkelijk tot verkeerde leerstellingen en praktijken.

Een verkeerde leerstelling die veel voorkomt in de christenheid, is het laten samengaan van wet en genade. Men meent de wet te moeten houden en denkt dat de genade daarbij helpt. Het gevolg is een wettische manier van denken en leven. De Schrift leert een duidelijk onderscheid tussen wet en genade. Ze zijn niet met elkaar te vermengen.

Voor het lezen van de Bijbel ben je afhankelijk van de leiding van de Heilige Geest. De Heilige Geest leidt in de hele waarheid (*Jh 16:13*). Het Oude Testament gaat met name over Israël, het Nieuwe Testament vooral over de gemeente. Het zou echter een fatale vergissing zijn te menen dat het Oude Testament niets nuttigs voor de christen te bieden heeft. Bij ijverig onderzoek vind je op elke bladzijde voedsel, vertroosting, waarschuwing, vermaning. En wanneer het licht van het Nieuwe Testament erop valt, ontdek je in de verschillende beelden van het Oude Testament verheven waarheden. Dat zie je als je bijvoorbeeld *Leviticus 1-7* leest. Daar gaat het over de offers.

Als je daarbij de *brief aan de Hebreëen* leest, ontdek je dat al die offers iets laten zien van het ene grote offer van Christus. Het Oude Testament staat vol over Christus: “De Schriften ... die zijn het die van Mij getuigen” (Jh 5:39).

Variatie

Het voedsel is gevarieerd, wat ook nodig is voor gezonde groei. Het blijft niet alleen bij melk. De geschiedenis van het volk Israël, alles wat dit volk is overkomen, dient tot onze waarschuwing (1Ko 10:6,11). In het boek *Psalmen* vind je veel vertroosting als je in beproeving bent. Alles, ook wat in het Oude Testament staat, is tot jouw nut: “Alle Schrift is ... nuttig” (2Tm 3:16).

Voor het Nieuwe Testament geldt hetzelfde. Ook daar wordt gevarieerd voedsel gevonden. Neem de evangeliën. Waarom vier? Omdat één evangelie niet voldoende is om de heerlijkheid van de Heer Jezus te beschrijven. Elk evangelie beziet Hem vanuit een bepaald oogpunt: Mattheüs ziet in Hem de Messias, Markus beschrijft Hem als Profeet en Knecht, Lukas belicht Hem als Mens, Johannes stelt Hem voor als God. Ook de brieven bieden een verscheidenheid aan voedsel, inspelend op de verschillende toestanden waarin een plaatselijke gemeente of een individuele gelovige zich kan bevinden.

Er is geen enkel deel van de Schrift waarvan je kunt zeggen ‘ik heb u niet nodig’ (vgl. 1Ko 12:21) omdat alles verwijst naar of in verbinding staat met Christus. En Hem heb je nodig om je leven van elke dag te leven. Als je naar Hem kijkt, hoe Hij alles deed, kun je leren hoe je kunt leven. Het leven van de christen op aarde wordt in de Bijbel vergeleken met het leven van het volk Israël in de woestijn. Hoe je op aarde, te midden van allerlei verschillende omstandigheden, moet leven, kun je leren van de Heer Jezus. Als je in de evangeliën leest, zie je hoe de Heer Jezus dat deed. Dan voeden je je met Hem, zoals de Israëlieten zich voedden met het manna in de woestijn (Jh 6:31-35,49-51).

Zo kan het hele Woord jouw voedsel zijn. Jeremia zegt het zo:

*[Zodra] Uw woorden gevonden werden, at ik ze op.
Uw woord was mij tot vreugde
en tot blijdschap in mijn hart,
... (Jr 15:16a)*

De uitwerking van het Woord

Het lezen van de Bijbel mag geen theoretische bezigheid zijn. Er zijn mensen die de Bijbel lezen als een interessant boek, waarvan je sommige verhalen best eens kunt gebruiken. De directeur van het bedrijf waar ik werkte, kwam op een dag bij me met een vraag over de Bijbel. Hij had wel eens gehoord dat er in de Bijbel onaardige dingen over tollenaars staan. Of ik wist waar dat stond. Dat wilde hij lezen om het te gebruiken in een college dat hij aan de universiteit in Leiden moest geven en waarin ook belastingambtenaren aan bod kwamen. Zo gebruikte hij ook wel eens iets van Shakespeare of een ander figuur of geschrift uit de wereldliteratuur wat paste bij het college dat hij moest geven. Daar schaarde bij de Bijbel ook onder. Hij misbruikte de Bijbel voor zijn eigen doel. Maar daar heeft God de Bijbel niet voor gegeven. [NB Het was voor mij een mooie gelegenheid om hem te vertellen dat juist tollenaars de toevlucht namen tot de Heer Jezus (*Mt 9:10; Lk 15:1*).]

Wie de prediking over God heeft aangenomen, heeft dat aangenomen *“niet als een woord van mensen, maar, zoals het waarlijk is, als Gods woord, dat ook werkt in u die gelooft”* (1Th 2:13). De Bijbel doet iets in iemand die erin gelooft. En dat niet alleen. Als God spreekt, gebeurt er altijd iets!

*Zo zal Mijn woord zijn dat uit Mijn mond uitgaat:
Het zal niet vruchteloos tot Mij terugkeren,
maar het zal doen wat Mij behaagt,
en het zal voorspoedig zijn in hetgeen waartoe Ik het zend.
(Js 55:11)*

Wat in *Hebreeën 4* staat, is maar al te waar:

Want het Woord van God is levend en krachtig en scherper dan enig tweesnijdend zwaard, en het dringt door tot verdeling van ziel en geest, zowel van gewrichten als van merg, en oordeelt [de] gedachten en overleggingen van [het] hart. En geen schepsel is voor Hem onzichtbaar, maar alle dingen zijn naakt en geopend voor de ogen van Hem met Wie wij te doen hebben. (Hb 4:12-13)

In wat je hier leest over het Woord van God komen drie kenmerken van God naar voren: leven, kracht en alwetendheid. Het Woord van God ten eerste “*is levend*” omdat het het Woord van de levende God is. Hij heeft aan Israël “*levende woorden*” (*Hd 7:38*) gegeven. Het Woord is ten tweede ook “*krachtig*”. Het is niet als de holle woorden van mensen, zonder inhoud. Het “*werkt in u die gelooft*” (*1Th 2:13*). Het klaagt ook aan (*Jh 5:45*). Ten derde is het “*scherper dan enig tweesnijdend zwaard*” (*vgl. Op 1:16; Ef 6:17*). Bij gebruik is het vernietigend, het snijdt weg wat er niet hoort, het doodt wat niet mag blijven leven.

Het is niet alleen vernietigend, het is ook onderscheidend. Zo “*dringt het door tot verdeling van ziel en geest*”, wat wil zeggen dat het Woord van God onderscheidt wat uit de ziel en wat uit de geest voortkomt. De ‘ziel’ staat meer voor gevoelens en lusten, de ‘geest’ meer voor verborgen overleggingen en geloof of ongeloof. Ziel en geest zijn, om zo te zeggen, de twee delen van de niet-materiële natuur van de mens.

Het Woord van God brengt ook het onderscheid tussen “*gewrichten*” en “*merg*” aan het licht. ‘Gewrichten’ wijst meer op de uiterlijke handelingen en het ‘merg’ op de innerlijke kracht van dat handelen. De zondigheid van het menselijk hart uit zich door de leden van het lichaam, die functioneren door ‘gewrichten en merg’.

Ziel en geest enerzijds en gewrichten en merg anderzijds staan voor de totale mens. De schrijver toont hiermee aan dat geen enkel aspect van de totale mens ontkomt aan de werking van het Woord van God.

Ten slotte staat er van het Woord van God dat het “[de] gedachten en overleggingen van [het] hart” oordeelt (vgl. 1Kr 28:9). Hier zijn we aangekomen bij het “hart”, dat is het meest innerlijke van de mens, het centrum van waaruit ziel en geest en gewrichten en merg worden bestuurd in hun werkingen. Uit het hart komt voort wat in het leven zichtbaar wordt. Daarom moet je je hart bewaken boven alles wat er maar te bewaken is (Sp 4:23). Om dat te doen heeft God Zijn Woord aan jou gegeven.

Dan gaat de schrijver ineens van het Woord van God over op “Hem”, de Persoon van God Zelf. Dat geeft aan dat wat het Woord doet, God doet. Deze verbinding tussen het Woord dat tot jou wordt gericht en God Zelf is opmerkelijk. Het Woord komt van God. Het is als het ware Zijn oog dat op jouw geweten is gericht en dat jou in Zijn tegenwoordigheid brengt. God legt alles in jou bloot.

Dat doet Hij niet voor Zichzelf, want dat heeft Hij niet nodig. Voor Hem bestaan geen verborgenheden die Hij moet blootleggen. Alles is al “naakt en geopend” voor Zijn ogen. Maar Hij wil jou er oog voor geven dat je met Hem te doen hebt. Je gaat je weg onder het alziende oog van de levende God. Als jij je dat bewust bent, zul je in zelfoordeel alles wegdoen wat je zou kunnen verhinderen om te volharden op de weg van het geloof.

De krachtige uitwerking van het Woord wordt prachtig geïllustreerd door de wijze waarop de Heer Jezus in *Mattheüs 4* de satan ermee verslaat (Mt 4:1-10). Het is er een voorbeeld van hoe jij de vijand met het Woord kunt verslaan als hij je aanvalt om je tot zonde te verleiden. Weersta hem met een tekst uit het Woord en hij zal van je vluchten (Ef 6:10-20; Jk 4:7; 1Pt 5:9-10).

Nuttig

Tot slot wil ik een vers wat nader bekijken dat al enkele keren is aangehaald. Het is best de moeite waard daar wat meer aandacht aan te geven omdat daarin staat wat het nut is van het Woord van God:

Alle Schrift is door God ingegeven en nuttig om te leren, te weerleggen, te verbeteren en te onderwijzen in [de] gerechtigheid, opdat de mens Gods volkomen is, tot alle goed werk ten volle toegerust. (2Tm 3:16-17).

Dit woord ‘nuttig’ heeft de betekenis van ‘ondersteuning’, ‘hulp’, ‘voordeel’.

Dit sluit aan op wat ik in het begin van dit boekje zei, dat ik nog iets wil vertellen over enkele ‘middelen’ die jou kunnen helpen bij het groeien in het geloof. Je zult er inmiddels wel overtuigd zijn dat de Bijbel voor die groei bij uitstek geschikt is. Als een onderstreping kijken we nog een keer naar de tekst om te zien waarvoor de Schrift nuttig is en wat het doel is.

Om te leren

Daartoe is “*alle Schrift*” in de eerste plaats nuttig. De Schrift leert de gelovige Wie God is, Wie de Heer Jezus is, wie de mens is. De Schrift leert over tal van onderwerpen, zoals zonde, verlossing, de waarde van het bloed van Christus, de gemeente, heiliging, de toekomst. Het is belangrijk om de Schrift te lezen om deze onderwerpen te leren kennen. Ik heb er al op gewezen dat je bij je studie van de Schrift hulp nodig hebben en dat de Heer Jezus daarvoor gaven heeft gegeven. Je kunt van deze gaven gebruikmaken door samenkomsten te bezoeken en goede, betrouwbare Bijbelcommentaren te lezen.

Het bestuderen van de Schrift om ‘de leer’ te kennen heeft als bijkomend effect dat je je niet vlug zult laten meeslepen door je gevoelens. In de christenheid zijn nogal wat stromingen die drijven op gevoelens. Het gaat in zulke bewegingen meer om wat wordt *ervaren*, dan om wat er in de Bijbel staat.

Er is een ander gevaar waarop je moet letten als je graag de leer van de Schrift wilt leren kennen. Dat gevaar is dat je je beperkt tot een leerstellig begrijpen van de Schrift, zonder dat je je aan de levende kracht ervan overgeeft. Dan ben je te vergelijken met iemand die het

water van een stromende beek in een bak doet waardoor het volkomen tot stilstand komt. Dat kan de uitwerking zijn als je allerlei samenkomsten afloopt en Bijbelcommentaren verslindt, zonder dat je hart het Woord en het Centrum ervan, Christus, in zich opneemt. Het blijft beperkt tot verstandelijke kennis.

Het tegenovergestelde gevaar is de bewering dat al die Bijbelstudie maar niets is, dat het alleen om praktisch christendom gaat. Dan mag de vraag worden gesteld: Hoe is praktisch christendom denkbaar als je niet weet *wat* je in praktijk moet brengen?

De eerste uitwerking van gezonde Bijbelstudie zal zijn dat je God dankt voor alles wat je uit de Schrift hebt mogen leren. Prijs en aanbid Hem voor elk detail van de leer dat je hebt ontdekt. Vervolgens is het effect van gezonde Bijbelstudie ook dat alles wat je uit de Schrift hebt mogen leren, een goede invloed zal hebben op de praktijk van je leven.

Om te weerleggen

Dit tweede nut van "*alle Schrift*" geeft je een machtig wapen in handen om valse leer te weerleggen. Ik heb er al op gewezen hoe de Heer Jezus aanvallen van de duivel door middel van aanhalingen uit de Schrift weerlegt (*Mt 4:1-10*). De duivel kan tot je komen in de gedaante van iemand die aan de deur komt of van een vooraanstaand figuur in de christenheid. Ze kunnen, net als de duivel, ook zeggen, 'er staat geschreven'. Dan moet je weten hoe je hen moet weerleggen. Let eens op hoe de Heer Jezus te werk gaat als Hij door de duivel wordt verzocht. Op elke uitdaging antwoordt Hij eenvoudig met "*er staat geschreven*" (*Mt 4:4,7,10*). Nadat de Heer drie keer uit de Schrift heeft geciteerd, gaat de duivel er vandoor.

De manier waarop de Heer Jezus te werk gaat, is een voorbeeld voor jou om na te volgen. Hij heeft de duivel niet als de almachtige God weggejaagd, maar door als Mens gebruik te maken van het middel dat ook jou ter beschikking staat. Daarvoor moet je wel Bijbelteksten

paraat hebben. Je moet je oefenen in het gebruik ervan. Je moet leren Bijbelteksten te 'memoriseren'. Daarmee wordt bedoeld het uit je hoofd leren van Bijbelverzen. Doe dat maar zoveel je maar kunt. Het komt niet aan op het winnen van een debat. Een debat met de duivel verlies je altijd. Je moet niet discussiëren, maar het *Woord zelf* laten spreken.

Ook voor het weerleggen van je eigen verkeerde gedachten is het belangrijk dat je de Schrift leest. Gedachten die bij je kunnen opkomen waarvan je weet dat ze niet goed zijn, kun je met de Schrift weerleggen.

Om te verbeteren

Dit is het derde aspect waarvoor "*alle Schrift*" nuttig is. Je mag weten dat je een kind van God bent en dat je voor God volmaakt bent in de Heer Jezus. Je bent "*aangenaam gemaakt in de Geliefde*" (Ef 1:6). Aan je positie voor God valt niets te verbeteren. Dat wil echter niet zeggen dat jouw leven op aarde ook volmaakt is. Iedereen die eerlijk is, zal dat inzien. Hoe voortreffelijk iemands leven als christen ook kan zijn, de persoon in kwestie zal erkennen dat er dingen zijn waarin hij tekortschiet. Alleen de Heer Jezus heeft op aarde volmaakt geleefd.

Iedere christen heeft verbetering of correctie nodig. Soms gaat een christen een weg die niet goed is of doet hij dingen die niet goed zijn, zonder zich dat bewust te zijn. Door het biddend lezen van de Schrift zal hij dat ontdekken. Hij wil immers graag de wil van God doen? God spreekt tot hem door de Schrift en helpt hem zo de juiste weg te vinden of te doen wat juist is.

Verbeteren kan ook betekenen dat er nog iets ontbreekt. Een voorbeeld daarvan vind je in wat Paulus aan de Filippenzen schrijft. Hij prijst hen voor hun inzet en geloof en ook voor hun liefde voor hem (Fp 1:3-7). Zegt hij dat zij nu lekker achterover kunnen leunen, dat ze tevreden kunnen zijn over hun houding? Nee, hij zegt hun dat hij

voor hen bidt dat hun liefde *“nog meer en meer mag overvloeien in kennis en alle inzicht, om te beproeven wat het beste is”* (Fp 1:9-10). Wat de Filippenzen deden, was goed, maar het ging Paulus om het ‘beste’. In *Filippenzen 2* somt hij een aantal goede dingen van de Filippenzen op (Fp 2:1). Daarna geeft hij aan wat er verbeterd kan worden (Fp 2:2).

Het is gevaarlijk om tevreden te zijn met jezelf, alsof er niets te verbeteren zou zijn. In de spiegel van het Woord zie je dat het altijd nog beter kan. De aansporing tot verbetering is niet bedoeld om je te ontmoedigen, maar juist om je moed in te spreken. De bedoeling is niet om je prestatiegericht, maar ‘Christusgericht’ te maken. Wie van ons durft te zeggen dat daarin niets meer te verbeteren valt?

Om te onderwijzen in de gerechtigheid

Dit is het vierde aspect waarvoor *“alle Schrift”* nuttig is. Het gaat hier niet om het leren kennen van de gerechtigheid van God als leer. Het is zeker van fundamenteel belang deze leer, die jouw positie voor God door Christus duidelijk maakt, te kennen. Daarvoor heb je de *brief aan de Romeinen* in de Bijbel. Bij het *“onderwijzen in de gerechtigheid”* gaat het om de praktijk, dat jij gaat leven in overeenstemming met je positie. Daarvoor heb je onderwijs nodig.

Je moet worden ‘getraind’ of ‘opgevoed’ in de gerechtigheid. Die training of opvoeding onderga je als je de Bijbel leest. Je krijgt dan onderwijs hoe je gedrag behoort te zijn tegenover God en mensen. Je wordt erin getraind om God te geven waar Hij recht op heeft. Je krijgt er ook les in hoe je je naaste moet geven waar hij recht op heeft. In het woord *“gerechtigheid”* ligt feitelijk het hele christelijke leven opgesloten.

Doel

“Opdat de mens Gods volkomen is, tot alle goed werk ten volle toegerust.”
Voor minder ga je niet als je de Bijbel leest. De Schrift wil ieder van

ons tot een “*mens Gods*” vormen. Het is de moeite waard om eens na te gaan wie er in de Bijbel allemaal ‘mens Gods’ of ‘man Gods’ wordt genoemd. Je zult ontdekken dat het allemaal mensen zijn die in geestelijk donkere tijden voor de belangen van God opkwamen. Zij hebben Hem vertegenwoordigd tegenover mensen die van Hem afweken.

Als in de samenleving en ook in de christenheid nauwelijks of geen rekening met God wordt gehouden, laat een ‘mens Gods’ in zijn of haar leven zien dat God er is en hoe Hij is. In zo’n mens worden de eigenschappen van God zichtbaar. God openbaart Zich door hem of haar heen. God gebruikt daarvoor mensen die op niets anders dan op de Schrift steunen. ‘Mens Gods’ is een eretitel. De eeuwige, almachtige God verbindt Zich met een zwak, sterfelijk mens, als deze zich door de Schrift wil laten vormen.

Toen de Heer Jezus op aarde was, was Hij de ware Mens Gods. Hij liet als Mens alle eigenschappen van God op volmaakte wijze zien te midden van een volk dat God de rug had toegekeerd. Op Hem ga je lijken naarmate de Schrift in je hart meer voet aan de grond krijgt. De Schrift vormt je naar Zijn model. De Schrift maakt een ‘mens Gods’ volkomen, dat wil zeggen dat de Schrift hem of haar tot volle rijpheid, tot volwassenheid brengt. Dat betreft de hele persoon. De Schrift geeft ‘de mens Gods’ ook alles wat nodig is om ‘alle goed werk’ te doen. Dat betreft zijn bezigheden.

Als jij een ‘mens Gods’ wilt zijn, word je niet door een academische opleiding toegerust voor je taak. De toerusting voor het werk dat je opgedragen krijgt, vind je in de Schrift. Als je ernaar verlangt een ‘mens Gods’ te zijn, zul je in de Schrift alles vinden wat aan je verlangens beantwoordt.

Andere publicaties

Back-To-Basics serie

In de Back-To-Basics serie zijn tot nu toe de volgende deeltjes verschenen, die op www.oudesporen.nl gratis als pdf kunnen worden gedownload.

0. Jezus, een levende Relatie
1. Bekering en doop

Wil je groeien in je geloof?

Ga naar www.kingcomments.com. Daar vind je commentaren van alle Bijbelboeken. Je kunt ze eenvoudig en snel benaderen. Je kunt hier alle aangehaalde Bijbelteksten en het commentaar erover opzoeken en in hun verband lezen. De commentaren kunnen worden gelezen op elk beeldscherm, van pc tot smartphone. Meer info staat onder 'Informatie' op de homepage van de site. Het is raadzaam die eerst te lezen.

Je kunt ook naar www.oudesporen.nl gaan. Daarop staan, naast vele andere goede artikelen, onder het menu 'Artikelen' en het submenu 'Auteurs > Ger de Koning' de volgende commentaren en publicaties:

- De serie 'Toegelicht en toegepast', een commentaarreeks van de Bijbelboeken van het Oude Testament.
- De 'Zie-serie', een commentaarreeks van de vier *Evangelien* en *Handelingen*.
- De 'Rotsvast-serie', een commentaarreeks met een verklaring van de nieuwtestamentische Bijbelboeken vanaf de *brief aan de Romeinen* tot en met *Openbaring*. Deze serie heeft tot doel hen die jong zijn in het geloof te helpen bij het lezen en leren begrijpen van Gods Woord.
- Publicaties over diverse onderwerpen.

Alle commentaren en publicaties op deze site zijn vrij te downloaden als pdf-bestand en als e-book.

Van diverse Nederlandse publicaties zijn vertalingen in andere talen beschikbaar.

Als er een ISBN wordt vermeld, is het boek ook als paperback te bestellen. Dat kan door op het betreffende ISBN te klikken. Voor een Nederlandse publicatie verschijnt de site www.uitgeverijdaniel.nl. Deze publicatie kan ook via de christelijke boekhandel worden besteld. Voor een in het Duits vertaalde publicatie met een ISBN verschijnt de site www.daniel-verlag.de.

